

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 140 (13.970)

Trst, sobota, 27. julija 1991

Včeraj dopoldne s široko večino glasov (proti sta bila le MSI in LpT)

Deželni svet odobril zakon za naše kulturne ustanove

*Poročevalec večine je bil svetovalec SSK Bojan Brezigar
Dežela bo morda kmalu uradno priznala tudi ZSKD*

Važen ukrep a ne nadomestilo za zaščito

VOJMIR TAVČAR

Deželni svet je včeraj, tik pred začetkom poletnih počitnic, odobril zakon za porazdelitev sredstev, ki jih je država z zakonom za obmejna območja nakazala za delovanje kulturnih ustanov slovenske narodnostne skupnosti. Včerajšnji je drugi zakon, ki ga je sprejel deželni svet v razdobju enega tedna, za konkretno uresničevanje določil zakona za obmejna območja, obenem je pa tudi eden od prvih zelo konkretnih ukrepov v korist slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. In sklep je tem bolj pomemben, ker bodo mnoge slovenske ustanove, ki so v zadnjih mesecih občutile vso težo krize, v prihodnje lahko zadihale nekoliko bolj sproščeno in se s kančkom optimizma zazrle v prihodnost.

zazle v prihodnost. Ukrep, ki ga je včeraj sprejel deželni svet, je bil nedvomno dolžnost, saj je Dežela v tem primeru samo neke vrste posrednik med državo in narodnostno skupnostjo: od države dobi denar za finansiranje kulturnih potreb manjšine, nato pa ta denar s svojim zakonom porazdeli med ustanove. Kriterij, ki je bil izbran za porazdelitev ni najboljši in morda se bo kdo čutil oškodovanega. Kljub temu pa je včerajšnji zakon pomemben dosežek: ker daje kiska kulturnim ustanovam naše narodnostne skupnosti in ker je dežela v oblikovanju kriterijev za porazdelitev sredstev vsaj delno upoštevala mnenje manjšine ter namenila večino sredstev za finansiranje delovanja ustanov, manjši del pa za naložbe. Pomemben pa je tudi zato, ker je namenil sredstva za delovanje dvojezičnemu šolskemu središču v Špetu in s tem posredno priznal celovitost slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini. Dejstvo, da je državni svet pred nedavnim priznal špeterski dvojezični vrtec in tako preprečil nadaljnjo diskriminacijski odnos videmskega skrbništva do te ustanove, je nedvomno olajšalo odločitev Dežele, kljub temu pa je bilo treba odstraniti kar precej političnih zaprek za to, da je bil špeterski zavod po...

Zasluga za dosežek gre nedvomno
 organizacijam slovenske civilne
 družbe in njihovemu vztrajnemu
 prepričevalnemu delu, slovenskim
 svetovalcem v deželnem svetu in
 strankam, ki jih zastopajo, pa tudi
 pri razpisovanju matične Slovenije.
 Seveda večerajšnji zakon ni in ne
 sme biti nadomestilo za splošnejši
 državni zakon, ki naj celovito reši
 vprašanje zaštite slovenske narod-
 nosne skupnosti. Hudo bi bilo, če bi
 ga kdo skušal kot takega predstaviti.
 Že z večerajšnjim ukrepom država in de-
 žela nista poravnali svojega dolga
 do Slovencev v Italiji. Ta dolg bo po-
 40 letih manjšina po več kot
 na. Želeli bi, da bi italijanske de-
 mokratske sile znale že v tej zako-
 moči in odobriti zakon, ki bi bil le
 mednarodnih italijanske ustave in
 podpisala držav, ki jih je
 tistega duha, ki bi moral biti vodilo
 v združevanju Evrope.

Včeraj je bil narejen le majhen korak naprej. Sedaj si morajo vsi prizadevati, da se postopek ne bo ustavil in da bodo mogoči novi, pomembnejši in odločnejši koraki.

TRST — Deželni svet je včeraj odobril zakon, ki namenja 24 milijard lir v obdobju 1991–93 kulturnim ustanovam naše manjšine. Proti predlogu deželnega odbora so glasovali le misovci in melonar Gambassini, tržaška demokristjana Calandruccio in Vattovani pa sta se vzdržala. V imenu večine je o osnutku poročal predstavnik Slovenske skupnosti Brežici, stališča deželnega odbora pa je iznesel predsednik Biasutti, v razpravi, ki je bila živahna ne pa pretrirano polemična, so se oglasili predstavniki vseh strank.

Približno dve tretjini sredstev iz tega zakona bo šlo za delovanje kulturnih institucij, preostalo pa investicijam. Slovensko stalno gledališče bo v treh letih dobilo 2,4 milijarde lir, Glasbeni matici in glasbenemu centru Emil Komel bo šlo 4,5 milijarde lir, SLORI-ju 900 milijonov lir ter Narodni in študijski knjižnici 1,2 milijarde lir. Posebno vsoto (1,2 milijarde) pa namenja zakon slovenskemu šolskemu centru v Špetru Slovenov, kar pomeni, da je Dežela —posredno pa tudi država, saj gre za državni de-

nar— končno tudi formalno priznala
obstoj slovenske manjšine v videm-
ski pokrajini.

Denar bo razdeljeval deželni odbor oziroma komisija, ki ji bo predsedoval predsednik deželne vlade. V njej bo osem zastopnikov, štiri od teh pa bodo imenovali na predlog najbolj reprezentativnih organizacij Slovencev v Italiji, skoraj gotovo Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Sveta slovenskih organizacij, ki sta tudi sodelovali na posvetovanjih za izdelavo tega zelo pomembnega zakona. Ta komisija bo začela delovati prihodnje leto, finančna sredstva za letošnje leto pa bo direktno porazdelila deželna uprava.

Biasutti se je med včerajšjo razpravo tudi obvezal, da bo Dežela pospešila postopek za uradno priznanje Zveze slovenskih kulturnih društev kot organizacijo vsedeželnega značaja. Končno pa se je deželni odbor tudi obvezal, da bo naredil vse za dosledno izvajanje državnega proračuna, ki namenja podobna finančna sredstva tudi italijanski skupnosti v Sloveniji in Hrvaški.

NA 4. STRANI

Nevarnost prihaja z onstran Donave

Na Hrvaškem se vojna širi. Vedno bolj pogosto posegajo vanjo enote JA, ki sedaj ne čakajo več, da bi streljati začeli hrvaški gardisti. To se zadnje čase najpogosteje dogaja ob Donavi, kjer vojska z vojvodinske obale največje jugoslovanske reke obstreljuje hrvaške vasi na drugi strani. Zato je logično, da pripadniki hrvaške garde in policije še najbudneje nadzirajo prav ta del meje med Hrvaško in Srbijo (AP)

NA 2. STRANI

Na plenarnem zasedanju CK KPSZ Gorbačov dobil pomembno bitko

Sovjetska partija pokopala dogmatizem in se odprla demokratičnemu izročilu

Armenija spreminja svoj odnos do zveze?

MOSKVA — Armenski parlament bo v ponedeljek razpravljal o morebitnem armenskem podpisu novega zveznega sporazuma med »suverenimi republikami«, ki ga je podprlo devet največjih sovjetskih republik. Do nedavnega je Armenija skupaj z Gruzijo, Moldovijo, Litvo, Latvijo in Estonijo nasprotovala temu sporazumu, prejšnji teden pa se je armenski predsednik Levon Ter Petrosian udeležil novega sestanka 9 plus 1. Armenci so torej prišli do tragičnega spoznanja, da se ne morejo rešiti objema »velikega brata«, ki s pomočjo Azerbajdžancev vodi nenapovedano vojno z Armenijo. Za nekaj časa bodo morali pozabiti na svojo neodvisnost, saj jim je postalo jasno, da jim Zahod ne bo pomagal, ker ne pomaga niti pribalitskim republikam, ki jim je bila odvzeta neodvisnost s tajnim paktom Molotov Ribbentrop. Trenutno mora Armenija preživeti, zato potrebuje mir in konec gospodarskega bojkota.

MOSKVA — Mihail Gorbačov je ponovno zmagal. Na plenarnem zasedanju centralnega komiteja sovjetske partije je velika večina podprla njegov »prenoviteljni načrt«, saj je bilo proti ali pa se je vzdržalo le 15 od 358 članov CK.

Ortodoksno krilo se je moralo torej pragmatično ukloniti ob spoznanju, da je Gorbačov trenutno edino jamstvo za preživetje partije. S tem pa ni rečeno, da je za Gorbačova konec težav. Včeraj je nedvomno dobil pomembno bitko. To plenarno zasedanje bo nedvomno prešlo v zgodovino, saj se je sovjetska partija otrsela boljševiskih stereotipov o »razrednem boju«, »diktaturi proletariata« in »avantgardni vlogi partije v sovjetski družbi« ter zakorakala na pot socialdemokracije. Za ortodoksno krilo je nedvomno Gorbačov utelešenje revizionizma, ker se je izneveril vsem pridobitvam oktobrske revolucije. Še več, Gorbačov je v sovjetski besedni politični zaklad vnesel nov termin za bolševiški dogmatizem, ko je ostro kritiziral preživela stališča »komunističnega fundamentalizma«. Marsikateri »fundamentalist« pa mu psovke ne bo oprostil in se bo vsestransko potrudil, da bo Gorbačovu zagrenil življenje na prihodnjem izrednem kongresu partije.

Že res, da je partijski ideolog Džasohov poudarjal, kako novi program pomeni le evolucijo marksizma in leninizma, vrnitev k marksističnim izhodiščnim točkam, »ker je svoboden razvoj vseh pogojev od svobodnega razvoja posameznika«, za stare komuniste je to izdaja, navaden revizionizem. Novi program upošteva namreč »vse bogstvo socialističnega in demokratičnega gibanja v svetu in v Sovjetski zvezi«.

Po vsem tem je lahko vsakomur jasno, da je Gorbačov v bistvu le dosegel neke vrste premirje z dogmatskim krilom. Po srečanju na vrhu z Bushem in po podpisu sporazuma Start o 30-odstotni omejitvi strateškega jedrskega orožja, se bodo v predkongresnih razpravah sovražnosti obnovile. Sovjetski partijski in državni voditelji pa bo moral voditi račune tudi s partijsko levico in radikalnimi silami. Da je vsaj nekoliko omilil nezadovoljstvo desnice, je namreč obsodil Jelcinov odlok o prepovedi partijskih celic na delovnih mestih in napovedal »vse ustavne mere«, da izniči ta odlok. Bržkone bo z zveznim odlokom poskušal vzpostaviti prvotno stanje, to pa bo povzročilo ustavni spor in med demokrati utrdilo prepričanje, da bo partija na morebitnih bodočih večstrankarskih volitvah izkoristila svoj politični monopol, da bo »demokracijo« zmagala.

Štiriletni deček smrtno ranjen med ubojem očeta zapornika

Nova otroška žrtev mafije

PALERMO — Štiriletni Andrea Savoca, ki je po zapletenem kirurškem posegu in sedmih urah agonije podlel za posledicami dveh streliv kalibra 38, je najnovjše nedolžno žrtev verinskega obračunavanja med mafijskimi kriminalci. Deček je bil smrtno ranjen v avtomobilu, v katerega sta maskirana neznanca na motornem vozeu od blizu izstrelila ploho krogel, ki so pri prči ubile njegovega očeta, 50-letnega Giuseppa Savoca.

Do umora je prišlo včeraj dopoldne v palermski četrti Brancaccio, znani po močni dejavnosti mafije. Giuseppe Savoca je bil na 4-dnevnem nagradnem »dopustu« zaradi zgladnega vedenja v zaporu Ucciardone, kjer bi moral zaradi ropa odsedeti šest let.

Na slici (AP) ubiti G. Savoco.

Zadnja vest

V Baniji ubit nemški novinar

ZAGREB — Nedaleč od vasi Prekupa pri Glini so neznanci ubili 43-ljetnega novinarja münchenškoga dnevnika Süddeutsche Zeitung Egona Schotlanda. Po prvih še nepopolnih vesteh so novinarja že mrtvega pripeljali v Sisak. Hrvaske oblasti niso še ugotovile, kako je bil Schotland ubit, uvedle so preiskavo, ki pa bo le s težavo ugotovila podrobnosti, saj so bili včeraj na tem območju Banije srditi spopadi. Še pozno sinoči je bila Prekupa pod srditim minometalskim ognjemčetinskih enot. Pri Kostajnici pa je tank jugoslovanske armade pregazil terensko vozilo hrvaskih policistov, pri tem so bili trije agenti ubiti. *

Medtem ko se po vsej Slavoniji in Baranji nadaljujejo srditi spopadi

Hrvaška vlada o vojaški zaroti

Kučan gre h Craxiju

LJUBLJANA — V sredo, 31. julija, bo slovenski predsednik Milan Kučan v Rimu obiskal generalnega tajnika italijanske socialistične stranke Bettina Craxija, in to na vabilo socialističnega voditelja. Prvi razgovor bi moral potekati še »pred vojno«, ko je predsednik Kučan obiskal Rim in bil na delovnem pogovoru s predsednikom republike, predsednikom vlade in drugimi vidnimi italijanskimi predstavniki. Takrat je imel daljši razgovor z namestnikom generalnega tajnika PSI posl. Amatom, ker je bil Craxi na uradnem potovanju v tujini.

Tokratni obisk pa ima poseben pomen, saj bo do njega prišlo na Craxijevo pobudo, že po vojni in po značilnih besedah, ki jih je italijanski lider izrekel na kongresu socialistične stranke v Bariju: »Če moramo izbirati med tanki in demokracijo, bodo socialisti vedno izbrali demokracijo.« S tem se je pričel temeljit preobrat stališč v socialistični stranki Italije do slovenskega osamosvajanja in tudi italijanski državni proces priznavanja Republike Slovenije kot suverene države.

Pomembno vlogo v teh stikih je vedno igralo deželno vodstvo PSI Furlanije-Juljske krajine. Preteklo nedeljo je bil pri predsedniku Kučanu član vsedržavnega ožjega vodstva PSI, v demski poslanec Gabriele Renzulli, ki je prinesel Craxijeve pozdrave in se poglabljeno zanimal za politični položaj v Sloveniji in Jugoslaviji.

To je bil že razgovor na vsedržavni ravni, ki pa je temeljil na vrsti pogovorov predvsem javnih stališč vodstva PSI dežele Furlanije-Juljske krajine. Že na zadnjem deželnem kongresu stranke so se socialisti FJK zavzeli za priznanje suverene Slovenije in Hrvaške, poudarjanje demokratičnega razvoja vseh jugoslovanskih republik in še zlasti za tesnejšo povezavo socialistične stranke s sorodnimi slovenskimi, levo usmerjenimi strankami. V vseh teh primerih je bila poudarjena vloga slovenskega predsednika Milana Kučana kot liberalno reformistično umerjenega politika, ki išče sporazum, mirno urejanje sporov in ki nikakor ni zagovornik vojaških ali nasilnih rešitev ne slovenskih in splošno jugoslovanskih vprašanj.

Med vojno je pri osrednjem vodstvu večkrat posredoval deželni tajnik PSI Piero Zanfagnini. Med najhujšimi vojnimi dnevi je tako 3. julija pisмено obvestil osrednje vodstvo stranke in neposredno Craxija o dramatičnem položaju v Sloveniji in nujnosti, da se priznata Slovenija in Hrvaška kot suvereni državi. Tudi ta opozorila so bila ključni element prožnejšega in bolj naklonjenega stališča Italije do slovenskega vprašanja.

Državniški obisk v sredo pa ima že zanimive politično strankarske razsežnosti, saj gre za razgovor dveh političnih osebnosti, ki sta nesporna politična imenovalca levih, socialističnih in širše naprednih sil, v Sloveniji zbirajočih se okrog predsednika Kučana kot laičnega in reformističnega izraza sedanje slovenske stvarnosti, tajnik Craxi pa ima izredno pomembno vlogo ne samo v italijanski levici, temveč širše v svetovni socialistični internacionali in v okviru pozitivnih prizadevanj Organizacije združenih narodov za urejanje kriznih žarišč.

BOGO SAMS

Lahko bi dejali, da je v ozadju, oziroma osnova vseh teh razlogov, zaskrbljenost za pozitivne ideje socializma. Ni dvoma, da je real-socializem mrtev, da so vsi komunistični režimi že razpadli ali so pred razpadom, toda ideje socializma, klasične ideje o socialni pravičnosti, pravičnem zastopstvu vseh delovnih ljudi pri upravljanju, o široki, zares ljudski demokraciji, niso ne mrtve ne zastarele, temveč so in bodo resnično gibalno človeškega napredka, seveda v razmerah popolne svobode, demokracije, tržnih zakonitosti. To pa so širša in ne samo strankarska politična vprašanja, ki so v ospredju zanimanja mlade slovenske demokracije in njenega razvoja, so pa tudi v razpravi o bodočem ustroju italijanske družbe.

V ponedeljek in torek pa bosta obiskala Rim predsednik liberalno-demokratske stranke Jože Skolč in vodilni član stranke Franco Juri. Gosta bosta predsednika liberalne stranke Altissima, napovedani so že tudi razgovori s predstavniki PSI, verjetno PRI in s drugimi italijanskimi osebnostmi.

Poleg izredno zanimivih političnih značilnosti obeh obiskov je treba še poudariti izravnavno slovenske orientacije, ki je bila doslej objektivno in vidno preveč vertikalno povezana: od Nemčije preko Avstrije do Slovenije, kot da bi Slovenija hotela ponovno postati avstrijska provinca. To povezano sta na veliko izkoriščali JLA in srbska politika, ki si je izmislila celo nekakšen četrti nemški rajh, ki naj bi s subverzivnimi dejanji razbijal Jugoslavijo in vključeval v svojo interesno sfero predvojno tipa Slovenijo in Hrvaško. To je seveda popoln propagandni vojaški konstrukt, brez trohice stvarnega ozadja, hkrati pa je za Slovenijo lahko objektivna nevarnost. Presežena utegne biti samo s hkratno mediteransko povezavo, ki vključuje poleg Španije, Francije in Italije vse jugoslovanske republike, Avstrijo in Madžarsko. To je logična ekonomska politična in kulturna vez, ki ima globlje zgodovinske tradicije in bo v sedanjem zapletenem političnem razdobju pomemben faktor.

Kočno so tu pomembni gospodarski problemi, saj je Slovenija po vojni v še večjih težavah, kot je bila prej, in nujno potrebuje takojšnje kredite za premostitev težav in pričetek novega proizvodnega ciklusa, ki naj gospodarstvo preusmeri in utrdi. Nobenega smisla nimajo nove pogodbe z dejansko neobstoječo Jugoslavijo, nujno je selektivno kreditiranje na temelju dogovorov z jugoslovanskimi republikami, med katerimi pa edino Slovenija ponuja že trdno jamstvo za varnost, konstruktivno naložen kapital in pravni red.

Vsi ti problemi in njihovo urejanje bodo nedvomno v ospredju zanimanja prebivalstva obmejne dežele Furlanije-Juljske krajine in še posebej Slovencev v Italiji, ki so izredno pozorno spremljali zadnje slovenske dogodke in jih komentirali z različnimi občutki. Očitno pa je, da Slovenija ni več oddaljen pojem, temveč je bližnja sosednja dežela, ki pogumno hodi po svoji demokratični poti, na katero so lahko zamejski Slovenci ponosni, in ki uživa vedno večji ugled najodločilnejših dejavnikov italijanske in svetovne politične stvarnosti.

ZAGREB — Na sinočnji seji je hrvaška vlada sprejela protestno pismo, ki ga je naslovila na predsedstvo SFRJ, ZIS in zvezni sekretariat za ljudsko obrambo, v njem pa navaja vse dosedanje oborožene napade posameznih enot JA na hrvaške položaje in civilne objekte na Hrvaškem, zahteva temeljito preiskavo vojnih zločinov JA, umik vojske v vojašnice, kaznovanje vojaške samovolje in opozarja, da bo imela Hrvaška JA za okupatorsko oboroženo silo, če ne bodo ugodili navedenim zahtevam. »Gre za podpolkovniško-polkovniški prevrat, ki je povezan s prevratniško frakcijo v vojaškem vrhu,« je na današnji tiskovni konferenci poudaril hrvaški notranji minister dr. Onesin Cvitan.

Dr. Cvitan je opozoril tudi na nenapovedano vojno Republike Srbije proti Republiki Hrvaški, ki se po njegovih besedah kaže tudi v vsakodnevem ropanju hrvaškega imetja. Tako so v Bosanski krajini, ki je nekakšna kopija Kninske krajine, 25 ltnih beninskih črpalk, vrednih 20 milijonov

DEM, prekinili beograjskemu Jugopetrolu.

»Za krvavo vojno v Slavoniji sta krivi Srbija in JA, zato je treba prekiniti vse odnose Hrvaške s Srbijo, je na današnji konferenci v Osijeku poudaril član štaba za obrambo Slavonije in Baranje Ivan Cvitković.

Ker ob pravi vojni divja tudi psiho-loška vojna, v katero sodijo tudi ne-nehne grožnje četniških teroristov, da bodo bombardirali JE Krško, je na današnji tiskovni konferenci v saboru prof. dr. Alisa Bauman z zagrebške univerze teroriste opozorila, da bi sevanje ob morebitnem razdejanju nuklearke zajelo tudi Beograd. »Seveda pa je vsako govorenje o morebitnem napadu na JE Krško zunaj pameti,« pravi dr. Baumanova.

Ker v središču Banije na Šamarici že nekaj tednov deluje celotno vodstvo srbskega upora na Hrvaškem, ki za jutri napoveduje doslej najsrdečjšo ofenzivo, je prestrašeno tudi prebivalstvo širšega območja. Iz Pakraca so zjutraj sporočili, da gre samo za grož-

nje, sporočilo pa so podpisale vse politične stranke, tudi SDS. Vendar pa so se dopoldne začeli srditi boji v okolici Gline, Kozibroda, Hrvatske Kostanjice in Topuskega.

Samo na Kozibrod so v prvi uri napada izstrelili kakih 100 topovskih in minometnih granat. Ker so telefonske zveze prekinjene, lahko navedemo le podatke hrvaške strani, da je že dopoldne padlo več deset teroristov, medtem ko je na hrvaški strani le nekaj ranjenih civilistov in gardistov v Kozibrodu in Topuskem. Cilj sedanje ofenzive naj bi bil Sisak kot gospodarsko in politično središče Banije. V minuli noči pa so v Vukovaru, ki so ga z minometi obstreljevali iz uporniškega Bršadina, in v okolici Otočca padli trije policisti oziroma gardisti. Ker Martičevci prodirajo tudi iz Kninske krajine na ozemlje šibenške občine - danes zjutraj so iz Bratishovcev s topovi streljali proti Ičevu, Rupi in Laškoviću, je videti, da se res pripravlja ponovitev srbske vstaje pred 50 leti, ko je v vasi Srb v Liki »počila prva partizanska puška.«

PETER POTOČNIK

Jalova seja zveznega predsedstva o dramatičnem položaju v Hrvaški

LJUBLJANA — Včeraj je armada končno odprla slovenski zračni prostor in s tem izpolnila eno izmed izrecno navedenih točk brionske deklaracije sprejete ob soglasju »trojke« Evropske skupnosti. Prvo letalo iz Londona je priletele ob 16. uri, bilo je last slovenske letalske družbe Adria in je takoj tudi odletelo. Že zjutraj pa je z malim reaktivcem odletel iz Ljubljane član slovenskega predsedstva dr. Janez Drnovšek na pomembno sejo zveznega jugoslovanskega predsedstva. V ponedeljek pa bo na letališču v Ronkah manjša svečanost, ko bodo to letališče odprli za letala Adrie Airways.

Tokrat je na dnevnem redu jugoslovanskega zveznega predsedstva samo položaj na Hrvaškem. Prisotni so vsi člani, poleg njih pa kot običajno tudi zainteresirani ministri zvezne vlade.

Uvodno besedo k včerajšnji razpravi je imel član predsedstva iz BiH Bogić Bogičević, o zadnjih dogodkih na Hrvaškem pa je spregovoril v imenu sekretariata za notranje zadeve Peter Gračanin. Kot zanimivost naj povemo, da je predsedstvo na eni prejšnjih sej sklenilo, da mora zvezni sekretariat za notranje zadeve informacijo pripraviti v sodelovanju s hrvaškim ministrstvom za notranje zadeve. Zvezni sekretariat se tega dogovora ni držal in zato je Degorica danes podal tudi poročilo hrvaškega ministrstva za notranje zadeve. Kot smo izvedeli iz dobro obveščenih krogov, sta si bili menda obe poročili povsem nasprotni. V nasprotjučem si tonu je zato potekala tudi razprava. Predsedstvo je sicer skušalo ves čas priti do načina, kako nadzorovati prekinitev spopadov na Hrvaškem. Eden od predlogov je bil tudi oblikovanje komisije predsedstva SFRJ, ki naj bi odšla na Hrvaško ter na kraju samem preverila, kakšne so možnosti prekinitve ognja oziroma kako je mogoče prekinitev nadzorovati.

V razpravi je dr. Janez Drnovšek predlagal takojšnjo prekinitev ognja, takojšnjo in istočasno demobilizacijo milice, razorožitev ilegalnih paravojaških formacij in vrnitev JA v kasarne. S to problematiko in predlaganimi rešitvami predsedstva pa naj bi se že v ponedeljek seznanili tudi na sedežu Evropske skupnosti v Bruslju.

Predsedstvo je zasedalo do večera in ob koncu sprejelo resolucijo, v kateri zahteva prekinitev spopadov na Hrvaškem. Zanimivo pa je, da je včerajšnja beograjska Politika z bučno napovedjo objavila obsežen intervju z znanim srbskim književnikom Dobrico Čosićem, katerega obravnavajo kot idejnega tvorca znanega memoranduma srbske akademije znanosti in umetnosti, ki je nekako idejno napotilo sedanje srbske ekspanzionistične politike, ki jo izvaja Milošević.

Intervju je obsežen, kritičen do Slovenije in Hrvaške, do Slovenije pogosto grobo žaljiv in lažljiv. V ključnem od-

stavku pa obravnava sedanjo vojno med Srbijo in Hrvaško in odnos do Jugoslavije. Za Čosića Jugoslavije ni več, ne služi več srbski politiki, ni je bilo več, ko sta se separatistični Slovenija in Hrvaška razpisali referendum in plebiscit.

Zato je odločilen problem meja. Kakšne so lahko te meje in kaj o njih meni Čosić.

»Najprej moram opozoriti, da na jugoslovanskem in na evropskem prostoru ne more biti čistih etničnih držav. Iskane meje in odločitve o mejah je treba prepustiti svobodni odločitvi državljanov, ki živijo na etnično mešanem ozemlju. Na osnovi teh izidov lahko državne komisije ob sodelovanju mednarodnih komisij, iščejo pravične in racionalne rešitve.«

Čosić se zavzema za veliko Srbijo, ki pa naj bi bila federacija, v kateri bi živeli Srbija, Črna gora, Bosna in Hercegovina in Makedonija.

Polemično je bilo torej zasedanje zveznega predsedstva, toda polemično so tudi v Sloveniji. V četrtek so se namreč na sestanku sešli voditelji Demosa. Razpravljali so o političnem položaju in gospodarskih zadevah. Edini sklep, ki so ga sprejeli, je bil, da bodo sejo nadaljevali v začetku prihodnjega tedna.

Do takrat naj bi vse stranke iz koalicije pripravile svoja stališča do dela slovenske vlade. S tem v zvezi je pomenljiva tudi ugotovitev Demosa: obrambni resor in resor za notranje zadeve v vladi delata zelo dobro, na enak način pa bi morali delati tudi drugi vladni resorji.

Šef slovenske demokratične zveze dr. Dimitrij Rupel se stanku vodij koalicije ni prisostvoval, ne glede na to, da naj bi Demos odločil, kdo bo slovenski predstavnik v Washingtonu. Odločitev o tem je na Demos prenesla slovenska vlada, v kateri se zunanji minister in predsednik vlade ne moreta dogovoriti, ali naj za predstavnika Slovenije v Washingtonu imenujejo Zvoneta Dragana ali Ignaca Goloba. V delu vlade namreč proti kandidatu zunanjega ministrstva Zvonetu Draganu obstajajo pomisleki, ki gredo na račun njegove politične preteklosti. Kakor smo zvedeli, naj bi Draganova protikandidata našel sam predsednik Lojze Peterle.

Kaže torej, da se Demos pripravlja na dokončno politično razčiščenje znotraj koalicije. Najnovejši spor o predstavniku v Washingtonu je bil namreč ta teden že drugi izraz siceršnjih nesoglasij med vodjema najvplivnejših Demosovih strank, Peterletom in Ruplom. Prvič so nekateri člani vlade svojem predsedniku svetovali, naj se ne vmešava v delo ministrstev in se spraševali, kaj bi bilo, če bi premier vtikal v delo obrambnega ministrstva in ministrstva za notranje zadeve. Navseti so bili tako vročerkvni, da so po sestanku pričeli pripravljati stenogramе, iz katerih naj se dobro ve, kaj je vsak udeleženec povedal. (B.S.)

V teh urah na italijanskih cestah več kot 20 milijonov dopustnikov

RIM — Več kot dvajset milijonov Italijanov se v teh urah odpravlja na počitnice in tako nadaljuje tradicijo, po kateri se je treba na odhodi odpraviti prav v avgustu. Prometni vrveži se je začel že včeraj popoldne, nadaljeval pa se bo tudi danes in jutri, ko bodo vrste avtomobilov brzele s severa proti letos - nedvomno tudi zaradi jugoslovanske krize - izjemno dobro obiskanim južnim in jadranskim letoviščem.

Prišlo je že tudi do prvih zastojev zaradi manjših prometnih nesreč, vendar je promet, ki se je včeraj proti večeru precej zgostil (kot vidimo na posnetku AP), zaenkrat še dovolj tekoč. Reko avtomobilov je močno okrepilo tudi dejstvo, da so delavci avtomobilske industrije Fiat v Piemontu odšli na počitnice teden prej kot ponavadi. Zaradi muhastega tržišča jih je namreč vodstvo podjetja poslalo v sedemdnevno, dopolnilno blagajno, ki ji bodo sledili še štirje tedni običajnega kolektivnega dopusta.

Odgovor Izraela odvisen od palestinske delegacije

TEL AVIV — Izraelski premier Yitzhak Šamir je včeraj izjavil, da bi se lahko mirovna pogajanja z Arabci začela takoj, če bi bili izpolnjeni vsi pogoji zanje. Očitno se je Šamir pri tem nanašal na nekatere ovire, med katerimi ostaja glavno vprašanje sestave palestinske delegacije na pogajanjih.

Nihče ne more predvideti, kakšni bodo rezultati pogajanj - je nadaljeval Šamir - saj lahko pride do kriz in prekinitev. Gre pač za proces, ki je odvisen od različnih elementov, toda pogajanja je treba začeti in upamo, da se bo to zgodilo čimprej. Kljub tem spodbudnim besedam, ki jih je izraelski premier izrekel na srečanju z neko kanadsko delegacijo, pa o uradnem odgovoru Tel Aviva na Bakerjev mirovni načrt še ni nobenega sledu.

Šef izraelske diplomacije David Levy pa je v intervjuju, ki ga je objavil včerajšnji Jerusalem Post napovedal možnost, da se James Baker prihodnji teden, po moskovskem vrhu vrne v Jeruzalem in predstavi seznam palestinskih pogajalcev, ki bi bili

sprejemljivi za Izrael. V tem primeru je pristavil Levy - Tel Aviv ne bi imel več pomislekov o sodelovanju na mirovni konferenci pod pokroviteljstvom ZDA.

Vprašanje palestinskega pogajalskega predstavništva torej ostaja glavni problem in pred njegovo rešitvijo bi bilo le težko pričakovati formalni izraelski pristaneček na Bakerjevo mirovno pobudo. Po drugi strani pa je PLO že dala jasno vedeti, da bo do mirovne konference lahko prišlo le v primeru, če bo Izrael pustil pri vprašanju za stopanosti Palestincev. Po besedah zmernega palestinskega voditelja Husseinja pa je izraelska zahteva, po kateri se pogajanja ne bi smeli udeležiti predstavniki Palestincev iz Jeruzalema, popolnoma nesprejemljiva.

Po mnenju egiptovskega predsednika Mubarak, ki je včeraj končal obisk v Parizu, bi se morala mirovna pogajanja začeti najkasneje v oktobru, saj bi jih sicer preprečile naprej izraelske, kasneje pa še ameriške volitve.

Poročilo predsednika Biasuttija deželnim komisijam

ES naj odločneje poseže v Hrvaški

TRST - »Kljub številnim negotovostim se je položaj v Sloveniji precej pomiril, na Hrvaškem pa je resna nevarnost, da se konflikt sprevrže v državljansko vojno. Zaradi tega menimo, da je potreben odločen poseg Evropske skupnosti, ki naj razširi dejavnost opazovalcev tudi na Hrvaško in naj oblikuje enote, ki se bodo postavile med nasprotujoči si skupnosti.« Tako je med drugim poudaril včeraj predsednik deželne vlade Adriano Biasutti v svojem poročilu o položaju v Jugoslaviji. Biasutti je govoril v komisiji za splošna vprašanja, ki je bila dopolnjena s komisijo za zunanje zadeve, seje pa se je udeležil tudi predsednik deželnega sveta Nemo Gonano.

V svoji uvodni besedi je Biasutti orisal zaplete jugoslovanske krize in korake, ki jih je s tem v zvezi naredila Dežela. Spomnil je na obisk predsednikov severovzhodnih dežel v Ljubljani, na zasedanje skupnosti dežel Alpe-Jadran, na stalne stike z italijansko vlado. Dodal je tudi, da je bil oblikovan dogovor o sodelovanju s Slovenijo in Hrvaško, ki bo uresničen, komaj bo popustila napetost.

V poročilu se je Biasutti dalj časa zaustavil pri vprašanju mejnih prehodov med Slovenijo in Hrvaško. Pri tem se je skliceval na zagotovila predsednika slovenske vlade Peterle, da mejni prehodi med Slovenijo in Hrvaško ne bodo državni mejni prehodi in ne bodo ovirali svobodnega pretoka ljudi, idej in

blaga. Po Peterletovih besedah so prehodi potrebni za večje nadzorstvo nad pretokom prebežnikov iz nerazvitih držav in nad prekupevanjem z orožjem in z mamili. Peterle je tudi zagotovil, da bo nova slovenska ustava upoštevala pravice italijanske narodnosti.

V nadaljevanju je Biasutti orisal vrsto pobud, za katere se je zavzela Dežela. Med temi je možnost, da bi letala Adrie Airways uporabljala ronško letališče, če Brnik ne bo odprl, da bi Rai prenašala signal koprške Tv, itd.

Potem ko je poudaril, da tudi v drugi fazi jugoslovanske krize Dežela ohranja svojo pobudo in je v stalnem stiku z vlado ter predsedstvom republike, je Biasutti v zaključku poudaril, da položaj na Hrvaškem zadeva FJK zelo od blizu zaradi tradicionalnih dobrososedskih vezi, ki so bile stlane, in zaradi prisotnosti italijanske manjšine v tej republiki.

Od nekaterih točk poročila se je delno distanciral predsednik deželnega sveta Gonano, ki je poudaril, da je treba podpreti Slovenijo in Hrvaško, podpora pa mora pogojevati odnos teh republik do Italijanske manjšine. »Naša linija,« je poudaril Gonano, »mora podpreti težnjo po svobodi vsakega naroda ob upoštevanju tudi širših političnih vidikov. Destabilizacija namreč ne bo škodovala samo tistih narodov, pač pa tudi sosednje dežele, zlasti našo, ki je prav na meji.«

Razgovor z novim deželnim tajnikom Demokratične stranke levice

Rim naj zaščiti Slovence

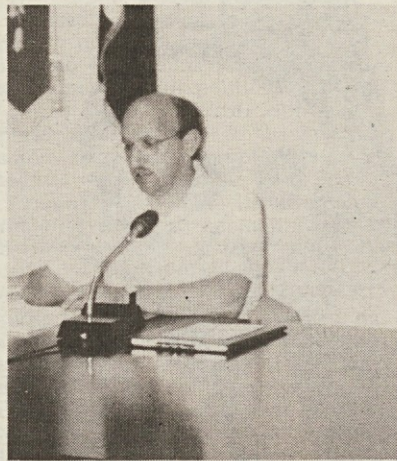
Čas za alternativo še ni dozorel, zato je potrebna politika zavezništev

VIDEM — Elvio Ruffino, 39-letni Videmčan, je pred nekaj meseci postal deželni tajnik Demokratične stranke levice. Svojo politično kariero je Ruffino začel v začetku sedemdesetih let, ko je kot funkcionar v takratni komunistični stranki deloval v videmski pokrajini. Pred tremi leti je postal videmski pokrajinski tajnik KPI. Izkušnje v javnih upravah si je pridobil najprej kot pokrajinski svetovalec, kasneje pa kot občinski svetovalec v San Danieleju del Friuli, a nazadnje še kot član Gorske skupnosti za to območje.

Na zadnjem izrednem kongresu socialistov v Bariju je prišlo do določenih znamenj, ki kažejo na večjo pripravljenost sodelovanja na levi. Podobne znake je bilo zaznati tudi na izrednem kongresu PSI v Furlaniji-Juljski krajini. Mislite, da so dozoreli časi za trdnjše zavezništvo na levi?

»Verjetno vas bom razočaral, toda povedati vam moram, da s smernicami kongresa v Bariju nisem zadovoljen. Na kongresu ni prišlo namreč do bistvenih premikov, kar zadeva zavezništvo na levi. Vse je po starem. Lahko je prišlo sicer do večje pozornosti do Demokratične stranke levice, toda še naprej obstaja staro zavezništvo socialistov s Krščansko demokracijo in to na vsedržavni, kakor tudi na deželni ravni.«

»Sicer moram kot pokrajinski tajnik stranke povedati reči, da sem imel dokaj pozitivne odnose s socialisti in v marsikateri občinski stvarnosti smo skupaj tudi upravljali. Na tej poti pa se ni nadaljevalo in to je razvidno tudi

Elvio Ruffino

iz zadnjega kongresa socialistične stranke.

»Ob tem se postavlja tudi vprašanje števil. Da bi dosegli levičarsko večino v deželi, bi se morali povezati z izredno različnimi političnimi skupinami, kakor so, denimo, Slovenska skupnost, Lista za Trst, Movimento Friuli in Zeleni. Mislim, da bi bilo težko zbrati pod isto streho tako heterogeno skupnost. Zaradi tega se mi zdi bolj stvarno in pomembno, da bi naše sodelovanje s socialisti nastavili na podlagi skupnih programskih smernic. Čas za alternativo še ni zrel, ob tem pa je tudi politična diferenciacija dokajšnja.«

V zvezi z dogovarjanjem na levi: kakšen je odnos vaše stranke do Gibanja za komunistično prenovo?

»Ni nobene povezave, stranki sta si pač različni. Gibanje za prenovo je v tem času usmerjeno predvsem v interno utrditev. Zato je težko navezati stike, se strinjati ali biti proti nečemu, ki nima še dorečene politično-programске osnove. V tem trenutku Gibanje za komunizem ne obstaja kot politični projekt, če izvajamo generalno definicijo.«

Mimo te ugotovitve obstaja dejstvo, da je tudi med slovensko narodnostno skupnostjo, ki se je istovetila v komunistični stranki, prišlo do razdvojenosti, kar zadeva pripadnost eni ali drugi skupini. Kako gledate na to vprašanje tudi v luči morebitnih konfrontacij?

»Tako mi kot tovariši Gibanja moramo biti izredno pazljivi, kakor sploh celotna slovenska levica, da ne pride do medsebojnih sporov in da se dela za enotnost celotne levice v zvezi z vprašanji, ki so skupnega interesa. To je bistveno; kako pa se posameznik opredeli, ni osnovnega pomena. Naša težnja je, da ohranimo določeno solidarnost in vzpostavimo stike z vsemi demokratičnimi silami, da zmagamo bitke, ki so vitalnega pomena za slovensko narodnostno skupnost. Paziti je treba, da ne zaidemo v nepotrebne kvarne konfrontacije, ki bi obubožale bistvo stvari, to je skrb za celovito priznanje slovenske narodnostne skupnosti.«

Slovenska narodnostna skupnost preživlja v tem času enega svojih najhujših trenutkov. Ob položaju v Sloveniji gre povedati, da se številne osnovne institucije otepajo v hudih finančnih stiskah. Kako gledate na to kompleksno vprašanje?

»Nobenega dvoma ni, da je treba ubrati povsem novo pot pri reševanju te problematike. Do pred kratkim so Slovenci v Italiji imeli za seboj državo, ki je imela svojo solidnost, kar se je odražalo tudi v življenju manjšine. Danes tega ni več, vsaj v takšni meri kot doslej. Zato je naloga deželne in državne institucionalne stvarnosti, da si prevzameta odgovornost za razvoj in obstoj slovenske narodnostne skupnosti. Naloga italijanske vlade kakor tudi Dežele FJK je, da zagotovi nemoteno izhajanje slovenskega časopisa in delovanje številnih slovenskih organizacij. Vse to zahteva drugačen pristop od dosedanjega, delati je treba na podlagi novih stvarnosti, v katerih mora slovenska manjšina odigrati primarno vlogo. Člen 14 v zakonu za obmejna območja je nastavljen v to smer. Treba je na tej poti tudi nadaljevati.«

Pred kratkim ste v krajevnem časopisu objavili mnenje o zadevi Gladio. Mislite, da bo, prej ali slej, prišla na dan vsa resnica o tem vprašanju, ki neposredno zadeva tako Slovence kakor tudi levico v teh krajih?

»Že dokumentacija, ki jo imamo danes na razpolago, daje resnično sliko o dram, ki so jo preživljali predvsem slovenski prebivalci v Nediških dolinah. Da je bila v teh krajih kakor tudi v Trstu v začetku petdesetih let dokajšnja zaskrbljenost zaradi meja, je znano vsem. To pa ni opravičilo za vse, kar se je zgodilo še posebno v kasnejši dobi. Sicer sem prepričan, da bo dodatna dokumentacija potrdila

naše napovedi. Važno je, da pride na svetlo, kdo je vso to zadevo vodil in katere sile so se skrivale za Gladiom.«

Kakšne so osnovne smernice strankarske politike v deželi?

»Naša primarna skrb je, da okrepi-mo deželno strankino vodstvo. Od KPI smo dedovali nekaj pomembnih postavk, tem pa je treba dodati nove, tiste, zaradi katerih smo tudi postali DSL.«

»Obstaja nevarnost, da se naša moč razdeli na štiri pokrajinske stvarnosti in da ne predstavimo homogeno deželno enoto. To je naša prva naloga.«

»Ob tem si moramo prizadevati, da sestavimo neke vrste prednostno lestvico našega programa, ki naj bi karakteriziral stranko. Kot KPI smo namreč imeli dokaj široko programsko kulturo. Zato moramo javnemu mnenju točno povedati, kakšne so naše značilnosti. Ob tem moramo seveda sprožiti dialog z drugimi strankami, predvsem s PSI. Ustvariti je treba politiko zavezništva.«

»Tudi znotraj naše stranke je treba zavzeti določena jasna stališča. Vzemimo na primer vprašanje slovenske manjšine ali odnosa do Slovenije oziroma Jugoslavije. V teh pogledih mora naša stranka odigrati vodilno vlogo. Še več. Slovenska komponenta v naši stranki ima vso avtonomijo, da o teh in drugih vprašanjih izoblikuje stališča, ki bodo postala tudi stališča vseh nas. To je, denimo, element, ki nas mora karakterizirati v Furlaniji-Juljski krajini.«

Pogovor zapisal
RUDI PAVŠIČ

Oster protest zadrug v FJK proti Formici

VIDEM — Vodstvo zadrugnega gibanja v FJK in številni krajevni parlamentarci so na včerajšnji tiskovni konferenci ožiglosali zakonski odlok finančnega ministra Rina Formice o reviziji davčnih olajšav. Odlok, ki ga je vlada že odobrila in ga zdaj proučuje "komisija tridesetih", predvideva namreč tudi obdavčenje dohodkov, ki jih zadruge namenajo v nedeljne rezervne sklade. Ker teh sredstev ne razdeljujejo med članstvo, pač niso obdavčena in to v skladu s členom 45 ustave.

V sodelovanju s slovenskimi denarnimi zavodi v Italiji in tremi deželnimi bankami se nadaljuje akcija POMOČ SLOVENIJI '91. Sredstva bodo po sklepu solidarnostnega odbora namenjena ublažitvi posledic vojne v Sloveniji.

Tekoči računi za nabiralno akcijo POMOČ SLOVENIJI '91 pri slovenskih denarnih zavodih v Italiji:

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA (Sedež Trst, Agencija Domjo, Agencija Rojan) — 01.6560/54

HRANILNICA IN POSOJILNICA OPČINE — 9626

HRANILNICA IN POSOJILNICA NABREŽINA (Sedež Nabrežina, Filiala Sesljan) — 65283-1

KMEČKA BANKA GORICA (Sedež Gorica, Filiala Krmin) — 61001

HRANILNICA IN POSOJILNICA DOBERDOB — 1720

HRANILNICA IN POSOJILNICA SOVODNJE — 23/7

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA - Filiala Čedad — 02.200/89

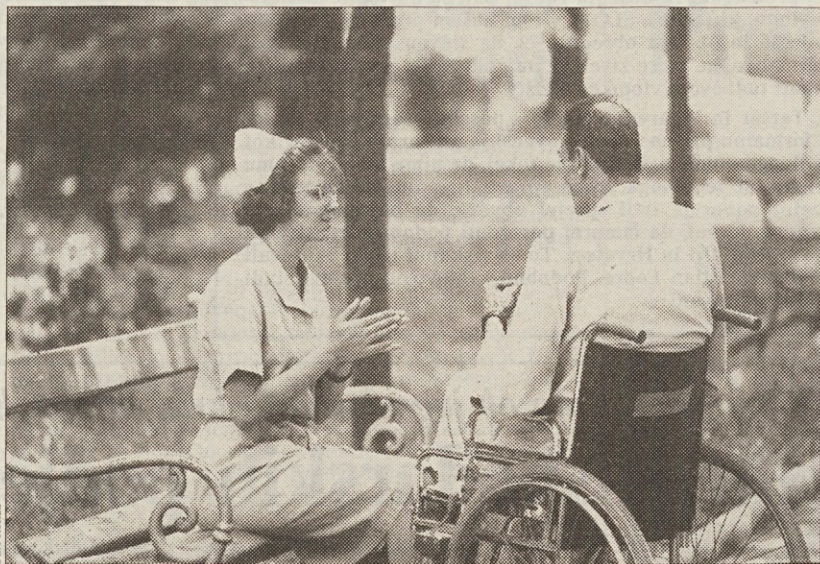
Navajamo še dodatne številke tekočih računov:

CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE — 42568/5

CASSA DI RISPARMIO DI GORIZIA — 13160/1

BANCA POPOLARE UDINESE — 6986

Sedež solidarnostnega odbora Slovencev v Italiji odgovarja na telefonsko številko SKGZ: 368094; fax 368158.

Imel boš 8 ur čudovitega dela

Prav gotovo si že slišal za šole za poklicne bolničarje: tri leta šolanja, brezplačni učbeniki, mesečna stipendija, takojšnja vključitev v strukture javnega in zasebnega zdravstva. Ob vsem tem pa imaš danes bolj kot kdajkoli doslej vse večje možnosti za specializacijo in dostop do najbolj cenjenih bolnišničnih oddelkov: od porodnih in ope-

racijskih dvoran do operativnih centrov 118 (inovativna deželna prva pomoč).

Če si dopolnil 16 let, ti nudimo edinstveno in morda neponovljivo priložnost, da si ustvariš drugačno prihodnost. Nudimo pa ti tudi možnost, da se notranje obogatiš: če ljubiš vse, kar je človeško, bo vsak tvoj delovni dan res čudovit.

Scuole per Infermieri Professionali Šole za poklicne bolničarje

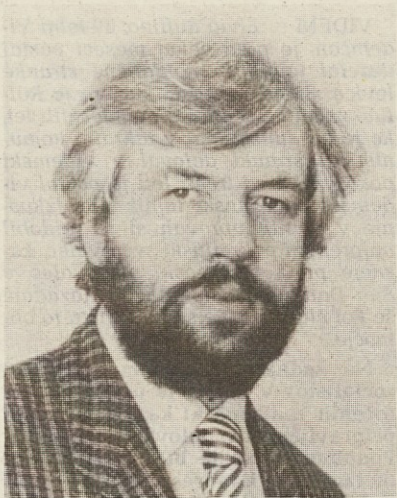
V vseh enajstih šolah pod pokroviteljstvom Dežele Furlanije-Juljske krajine je pouk brezplačen. Vsem študentom je odobrena tudi študijska stipendija. Vpis je možen do 31. avgusta. Če si dopolnil 16 let, se pozanimaj na bližnji KZE.

Deželni svet končno odobril izvršilni odlok zakona za razvoj obmejnih območij

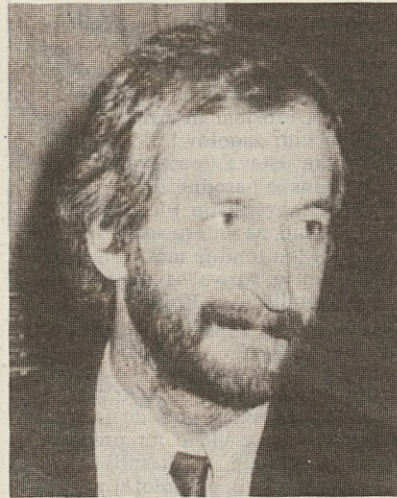
24 milijard lir za našo manjšino

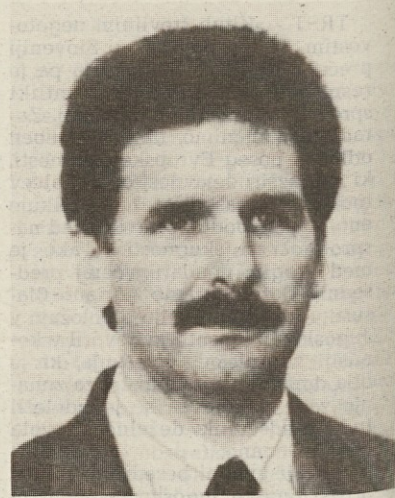
Adriano Biasutti

Bojan Brezigar

Miloš Budin

Dario Tersar

Deželni svet je včeraj po skoraj štiriurni razpravi odobril zakon, ki namenja v triletnem obdobju 1991—1993 24 milijard lir kulturnemu delovanju in ustanovam slovenske manjšine. Gre za izvršilni normativ člena št. 14 vsedržavnega zakona za mejna področja, ki je bil od parlamenta dokončno odobren v začetku tega leta ob široki podpori večinskih strank in tedanje KPI. Tudi sredstva za našo skupnost so doživela široko politično podporo, saj so proti glasovali le neofašisti in listar Gambassini, vzdržala pa sta se tržaška demokristjana Vattovani in Calandrucio. Zakon, ki ga je kot poročevalec večine zagovarjal svetovalec SSK Brezigar, bo prišel še kako prav slovenskim ustanovam, ki se soočajo s hudo finančno krizo (Glasbeni matici, Narodni in študijski knjižnici ter Slovenskemu raziskovalnemu inštitutu), je pa tudi zelo pomemben, ker s prispevkom špetskemu šolskemu centru priznava tudi formalno obstoj slovenske manjšine v videmski pokrajini. To so v bistvu poudarili vsi, ki so zanj glasovali, glede politične teže odloka pa je bilo slišati zelo različna mnenja in ocene, kar pa po svoje sodi v normalno demokratično soočanje.

Predsednik Biasutti je tako prepričan, da pomeni odlok ne samo izvajanje vsedržavnega zakona, ampak tudi konkretno voljo Dežele, da se resno loti manjšinske problematike. To je v bistvu tudi mnenje Brezigarja, ki je povedal, da je tudi kot predsednik pristojne svetovalske komisije bistveno pospešil ta postopek, s katerim bi lahko deželna vlada v drugih pogojih tudi zavlačevala celo tja do jeseni, kriza slovenskih ustanov pa res ne dovoljuje dodatnih zavlačevanj. Zaradi tega se je svetovalec SSK ob koncu izrečno zahvalil Biasuttiju, česar pa ni storil Budin (DSL), po mnenju katerega je Dežela samo izpolnila neko svojo dolžnost, čeprav je zakon kolikor toliko dober. Upati je, da bodo tudi na drugih področjih obvezam dobre volje sledila stvarna dejanja. Socialist Tersar pa je rekel, da je ta zakon dober, ker upošteva krizno situacijo manjšinskih ustanov in ker je njegova vsebina — kot piše v državnem zakonu — sad posvetovanj s slovenskimi organizacijami, pri čemer je imel očitno v mislih SKGZ in SSO. Izrazil je upanje, da bodo spoštovanju te obveze sedaj sle-

dili konkretni koraki na poti odobritve pravičnega zaščitnega zakona.

Večinsko poročilo je kot rečeno predložil Brezigar, manjšinsko pa Giacomelli (MSI). Razpravo je uvedel Wehrenfennig (Zelena lista), ki je napovedal, da bo podprl zakon, se ne strinja pa s kriteriji, ki jih je odbor izbral za razdeljevanje denarja. Vse preveč je razprševanja sredstev, konstatiral pa je tudi sestavo komisije, ki bo sodelovala z Deželo pri izvajanju tega odloka in v kateri ni zajamčena prisotnost resničnih strokovnjakov. Cecovini je spet potegnil na dan zguljeno teorijo, da smo Slovenci privilegirani, »kot človek, ki je občutljiv za kulturo pa ne bom glasoval proti«. Pred glasovanjem je zato zapustil dvorano. Budin je opozoril, da člen 14. zakona za mejna področja ni nastal sam od sebe, ampak je bil odobren na pritisk slovenske manjšine in njenih komponent, vključno s tedanjo KPI, katere parlamentarci so si vseskozi prizadevali za potrebe manjšinske kulture. Sredstva prihajajo iz državnih blagajin, deželna uprava mora zato ohraniti dosedanje prispevke za slovensko kulturo in društva. Tudi zastopnik DSL je bil kot Wehrenfennig kritičen do sestave posvetovalne komisije, ki ji bo predsedoval predsednik Dežele ali na njegovo pooblastilo odbor za kulturo. Preostalih osem članov bo direktno imenoval odbor,

od katerih štiri na predlog najbolj reprezentativnih organizacij slovenske manjšine. Budin pa se je zavzel za večjo težko izvoljenih zastopnikov slovenske narodnosti, njegov popravek k zakonu pa je bil zavrnjen.

Demokristjan Lepre je poudaril, da zakon upošteva notranjo pluralistično sestavo naše skupnosti in pomeni velik korak na poti celovitega priznanja

pravic Slovencev v Italiji. Njegov smišljenik Vattovani pa se je vzdržal, ker država še ni razdelila podobnih finančnih sredstev italijanski manjšini v Sloveniji in Hrvaški. Brezigar je v odgovor Cecoviniju zavrnil trditve o privilegijah, saj morajo država in javna telesa ščititi šibkejšega in torej v tem primeru manjšino. Ta zakon je priro-

mal v deželni svet z nekoliko zamude, vsebina pa je dobra in treba pohiteti z izvajanjem, saj je kriza, s katero se soočajo nekatere ustanove že zelo huda. Ob tem pa je predstavnik SSK postavil v ospredje prispevek za špetskoro šolo, ki je po njegovem eden bistvenih dosežkov tega normativa. Glede sestave komisije (predstavnik Slovencev bosta najbrž predlagali SKGZ in SSO, op. ur.) pa je Brezigar izrazil zaupanje, da bodo v njej res sedeli strokovnjaki, ki se na te zadeve resnično razumejo.

Politično stališče deželnega odbora je ob sklepu razprave iznesel predsednik Biasutti. Izhajal je iz dejstva, da so bili odnosi med večino in manjšino — tudi zaradi zgodovinskih razmer — v preteklosti slabi, sedaj pa so se zadeve — tudi sprico sprememb v Sloveniji — spremenile in kažejo na boljše čase. Staro istovetenje med Slovenci in komunistično ideologijo je dokončno preživeto, iz Slovenije pa po Biasuttijem mnenju prihajajo tudi lekcije demokracije, pri čemer je izrečno omenil znano pravno slavnost v Kočevskem Rogu. Morebitno preštevavanje bi pomenilo smart za slovensko manjšino, zato je Dežela temu vedno nasprotovala, hkrati pa se je v Rimu stalno zavzemala za uzakonitev zaščite. Če do tega še ni prišlo nosita očitno odgovornosti vlada in parlament, gotovo pa ne deželna uprava.

SANDOR TENCE

SLORI-ju 900 milijonov

SLORI bo v triletnem obdobju 1991—1993 dobil od države 900 milijonov lir. Prvotni osnutek je naši raziskovalni ustanovi namenjal 250 milijonov lir letno, sedaj pa so ta prispevek zvišali za 50 milijonov. To predstavlja neke vrste politični kompromis, ki je bil na koncu soglasno sprejet. Svetovalec DSL Budin in Bratina sta predlagala letni prispevek v višini 500 milijonov, Biasutti se s tem ni strinjal, nakar sta Tersar in Brezigar (slednji tudi v svojstvu poročevalca večine) predlagala in dosegla zgornj omenjeno vsoto. Vsi diskutanti so priznali vlogo, ki jo igra SLORI v tem našem prostoru, le predsednik deželne vlade se je ob tem obregnil, če da slovenski inštitut, kot sicer vse podobne ustanove, ne more živeti le na podpori iz javnih skladov, ampak si mora poiskati tudi svojo vlogo na tržišču.

Budin, Bratina, Tersar in Wehrenfennig so s posebno resolucijo zahtevali od Dežele, naj formalno prizna Zvezo slovenskih kulturnih društev kot organizacijo vsedeželnega pomena. Biasutti je rekel, da nima nič proti temu in da čaka le na zeleno luč legalnega urada uprave, ki proučuje tozadevno prošnjo ZSKD. Deželni odbor je tudi sprejel obvezo, da bo nastopil pri rimski vladi in jo znova pozval, da čimprej porazdeli podobna sredstva za italijansko manjšino v Sloveniji in Hrvaški. To so v skupni izjavi zahtevali Brezigar, Tersar in demokristjan Lepre. Podobno zahtevo je postavil tudi predstavnik tržaške KD Vattovani.

Pogovor s predsednikom zunanjetrgovinske sekcije pri SDGZ Marinom Košuto ob jugoslovanski krizi in njenih posledicah

»Potreben je nov pristop naših gospodarskih podjetij«

Niso samo politiki, ki z veliko pozornostjo sledijo dogajanjem v Sloveniji, Hrvaški in nasprotno v Jugoslaviji. Tudi ostale družbene sile, katerih dejavnost se odvija na raznih področjih z zanimanjem in zaskrbljenostjo sledijo dogodkom onkraj meje. Ti dogodki so ohranili marsikatero dejavnost, nekatere niti obmejnega sodelovanja so se začasno, upajmo, skoraj pretrgale. Eden od sektorjev, ki je bil pri tem najbolj prizadet so trgovske izmenjave. Marino Košuta, predsednik tržaške zunanjetrgovinske sekcije pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju nam je rade volje odgovoril na nekaj vprašanj, ki smo jih zastavili.

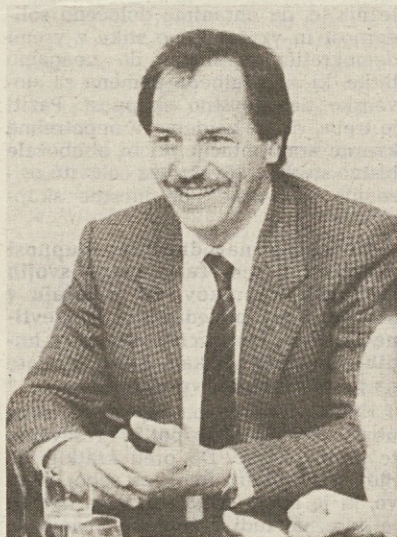
Gospod Košuta, kot gospodarstvenik kako ocenjujete položaj v jugoslaviji?

»Gospodarstvo obmejnega področja Furlanije-Juljske krajine je močno in tesno povezano ter odvisno od sosednjega jugoslovanskega tržišča in dogajanja na njem. Še posebej je ta navezanost občutna v gospodarskih strukturah tukaj živečih Slovencev in še predvsem na področju zunanjetrgovinske dejavnosti. Globoke spremembe, dramatična dogajanja zadnjih tednov in še nedefinirani politični in gospodarski ustroj sosednje Slovenije in Jugoslavije, ustvarja med gospodarstveniki našega področja precejšnjo negotovost predvsem kar zadeva kratkoročne ukrepe, še težje pa je glede dolgoročnih poslovnih opredelitev.«

Kateri so v sedanjem trenutku najbolj zgoči problemi, s katerimi se v vaši sekciji ubadate glede vseh teh vprašanj?

»Zelo pereč problem predstavlja plačilni promet, ki se odvija z velikimi zastoji in ki vnaša hude probleme zunanjetrgovinskemu podjetjem. Situacijo otežujejo tudi ukrepi italijanskih in evropskih dobaviteljev blaga, ki za pošiljke namenjene v Jugoslavijo, zahtevajo plačilne garancije s strani tukajšnjih operaterjev. Evropski bančni sistem in s tem tudi italijanski je vsaj začasno ukinil vse oblike kreditiranja zaradi visokega rizika, ki ga predstavljajo neurejene jugoslovanske razmere.«

Poleg tega kaj še skrbi podjetja, ki so združena v vaši sekciji?

Marino Košuta

»Drugi problem predstavljajo zastoji in občasne prekinitev mednarodnega tovarnega prometa predvsem zaradi vojnega stanja najprej v Sloveniji, sedaj pa na Hrvaškem. Zaradi tega je prišlo do cestnih blokad in že do dolgo zaprtega zračnega prometa v Sloveniji. Neregularnost in prekinitev dobav blaga in izdelkov resno kompromitirajo že sklenjene mednarodne pogodbe in obveznosti, kar je dodaten element nesigurnosti v našem poslovanju.«

Kot sekcija SDGZ, ki jo vodite, kaj ste ukrenili glede vseh teh vprašanj?

»V okviru SDGZ pozorno spremljamo razvoj dogodkov, medtem ko si podjetja prizadevajo na najboljši možni način ublažiti in razreševati operativne probleme. Zelo dragoceno in pomembno vlogo opravljajo naša podjetja v informiranju italijanskih in evropskih partnerjev o gospodarskih aspektih dogajanja. Istočasno se vlagajo veliki napor v razreševanje kontingentnih operativnih poslov. Prav tako se vodijo intenzivni stiki za zagotovitev nadaljnjih oblik sodelovanja. Postopna pomiritev stanja v Sloveniji in upajmo tudi na Hrvaškem, bi morala omogočiti, da bi se po avgustovskem letnem premoru, kar se da, poslovno leto zaključilo v sprejemljivih pogojih.«

Ali je mogoče kvantificirati škodo, ki jo je jugoslovanska kriza povzročila tukajšnjemu gospodarstvu, ki ni samo slovensko, in kako je, na primer, z osebjem, slovenskim, ki je zaposleno v teh podjetjih. Kaj lahko ti uslužbenci pričakujejo?

»Škodo, ki izhaja iz nastale situacije na področju zunanje trgovine, prevoza in špedicije, je težko kvantificirati. Ta škoda se identificira v zmanjšanju fakturiranega prometa, v izgubi kredibilnosti pri italijanskem poslovnem svetu in seveda v izgubi finančnih efektov, kar lahko privede do delnega prestrukturiranja podjetij in do ukinitve številnih delovnih mest. Nastala situacija nedvomno zahteva od slovenskih poslovnih krogov globok premislek, veliko iznajdljivost in strokovni pristop pri individualiranju bodoče vsebine dela, ki je bilo doslej

v marsičem karakterizirano od značilnosti dosedanje meje in gospodarskih karakteristik sosednjega tržišča. Radikalno spreminjanje tega tržišča in njegove socio-ekonomske značilnosti terja nov pristop naših gospodarskih podjetij.«

Kaj poleg vsega tega po vašem mnenju dogajanja preko meje pomenijo za našo narodnostno skupnost?

Zaradi znanih dogodkov je Slovenija v svetovnem merilu prvič v zgodovini v središču pozornosti. Kaj to pomeni za nas Slovence na tej strani meje? Dogajanje v Sloveniji sledimo v zamejstvu z veliko prizadetostjo in zanimanjem. Povsem logično, da si vsakdo od nas ustvarja lastno mnenje na specifičnih področjih zanimanja. Dejstvo, da je slovenski narod doživel v svetovnem merilu tolikšno pozornost, je dokaz zahtevnosti in delikatnosti nastale situacije. Smatram, da je dogajanje okoli našega malega evropskega naroda izziv in priložnost, da se tudi

naša zamejska skupnost bolje uveljavi v krajevnem, državnem in mednarodnem merilu.«

Za trenutek opustite vlogo gospodarstvenika. Kako kot Slovenec, angažiran tudi v drugih sektorjih našega delovanja, čustveno gledate na vse te dogodke?

»Zgodovinske opredelitve Slovenije vnašajo v nas novo zavest pripadnikov srednjeevropskega naroda. Dogajanje v širšem smislu lahko ocenimo kot izrazito hotenje po polnopravnem vzpostavitvi v demokratično in sodobnejšo evropsko družbo. Pri nas so ljudje v tem stoletju doživeli zelo globoka in tudi dramatična obdobja in ostre konfliktna situacije, kar je pustilo zelo globoke posledice. Mislim, da nastopa čas, da ob spoštovanju zgodovinskih idealov, v odprtem soočanju z večinskimi narodom, najdemo med nami sodobnejše načine življenja in uveljavljanja naših ljudi v družbi.«

ALEKSANDER SIRK

KD PRIMORSKO

ŠAGRA

27. - 28. - 29. julija

V BOROVEM GOZDIČU
V MAČKOLJAH

Danes od 20.30 dalje ples z ansamblom »FURLAN«
Vabljeni.

KD SKALA vabi na

šagro

ki bo na športnem objektu Gaje na Padričah, danes, jutri, 28. in v ponedeljek, 29. julija.

Igrala bosta ansambla
»HAPPY DAY«
in »KRAŠKI KVINTET«
poskrbljeno je za dobro jedačo in pijačo.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Ruzante

MOSCHETA

Režija BORIS KOBAL

PREDSTAVE NA PROSTEM

Danes, 27. julija, ob 21. uri NABREŽINA - Igrišče Sokola
Jutri, 28. julija, ob 21. uri OPČINE - Prosvetni dom

FESTIVAL DELA IN UNITÀ

v dne, 27., 28. in 29. julija v ZGONIKU

PROGRAM:

DANES, 27. 7. ob 20. uri — Nastop plesne šole KD »F. PREŠEREN« iz Boljunca; ob 21. uri — ples z ansamblom »HAPPY DAY«.

JUTRI, 28. 7. ob 18.30 — Kulturni program; ob 19.30 — Politični shod posvečen Sloveniji. Prisoten bo podpredsednik STRANKE DEMOKRATičNE PRENOVE PETER BEKEŠ; ob 21. uri — ples z ansamblom »L. FURLAN«.

PONEDELJEK, 29. 7. ob 21. uri — Ples z ansamblom »HAPPY DAY«.

RAZSTAVA KNJIG
KIOSK Z RAZNOVRSTNO HRANO IN DOMAČIM VINOM.
BOGAT SREČOLOV.

VABLJENI!

Z včerajšnje tiskovne konference tržaškega Odbora za zaščito mesta O skladiščih za utekočinjeni plin naj se izreče tudi italijanska javnost

Včeraj je bila na tržaškem sedežu Mestnega jamstvenega odbora tiskovna konferenca, na kateri sta posl. Wil-ler Bordon in prof. Giacomo Costa po-sredovala najnovejše podatke o pred-videni gradnji dveh skladišč utekočin-jenega plina (GPL) na tržaškem ob-močju. Včerajšnje srečanje pa je bilo le "krajevni" uvod v napovedano tis-kovno konferenco, ki bo prihodnje sredo v Rimu na sedežu poslanske zbor-nice. Svojo prisotnost so že najavili strokovni sodelavci tržaškega odbora, računajo pa tudi na udeležbo pred-stavnikov strank.

Namen včerajšnje tiskovne konfe-rence je bil še dodatno obveščanje tr-žaške javnosti s problemom, ki »bi moral biti«, kot je uvodoma poudaril posl. Bordon, »že dobro poznan in celo rešen«. V prvi vrsti gre za utemeljeno nasprotovanje načrtom dveh skladišč za utekočinjeni plin v tržaškem prista-nišču. Prvi in najglasnejši ugovori so se oglasili na račun nevarnosti in ne-primernosti take gospodarske dejavnosti za mestno okolje. Novembra lani je zato nastal v Trstu odbor za zaščito mesta: kot prvi in poglobitvi cilj si je zastavil nalogo, da na krajevni ravni zapolni vrzel neznanja, ki je že dovolilo prvi koncesiji družbama Seastock in Monteshell (o tem bo v prihodnji številki pisal tehnik Espresso). Trenutno se odbor zavzema, da bi družbi ne dobili še zadnjih uradnih dovoljenj za gradnjo skladišč. Delovanje odbora pa se ne omejuje le na protestna dejanja, temveč sega tudi na strogo tehnično raven znanstvenih analiz in statistič-nih pregledov sorodnih primerov. Iz-

hodišni gledišči pa sta vpliv na oko-lje in stopnja nevarnosti, ki jo pred-stavlja gradnja takih objektov na ne-primernem področju. V tem smislu Trst ne ponuja vseh tistih pogojev, ki bi zagotovili dejansko jamstvo za ob-jekte z visoko nevarnostno stopnjo v primeru nesreč. Odbor za zaščito mes-ta nasprotuje tudi drugim predlogom, ki naj bi jih upoštevali pri gradnji obeh skladišč utekočinjenega plina: najnižje možno število delovnih mest in dovoljenja za prevoz goriva po morju (vsa obala je gosto naseljena) in kopnem (glavne prometne žile gredo tesno skozi mesto!).

Rimska tiskovna konferenca naj bi torej predložila problem širšemu itali-janskemu prostoru in obenem vplivala na javno mnenje. Sedaj je s strani De-žele F-JK v teku predhodno preverjan-je situacije, mestni odbor pričakuje tudi mnenje ministrstva za industrijo in okolje, kot je opozoril posl. Bordon, pa bi se morali o tem izreči tudi obe "prizadeti" Občini, Trst in Milje, ki - z izjemo prve razprave v Miljah - nista še zavzeli jasnega stališča. Velik vpraš-aj predstavlja tudi dejanska uresničit-vel načrta: to pristojnost so poverili ustanovi EZIT, sicer pa ni še znano, kdo bo delal in s kakšnimi denarnimi sredstvi. Baje pa bo medministrska ko-misija za petrolejske koncesije izdala dovoljenje za začetek del že septem-bra. Poslanec je ministru Ruffolu pred kratkim naslovil vprašanje, v katerem izraža zaskrbljenost in zahteva poseg ministrstva za okolje. Na ta način je želel o dogajanju v Trstu seznaniti tudi poslansko zbornico in senat.

Prof. Giacomo Costa, ravnatelj znanstvene fakultete na Tržaški uni-verzi, je problem predstavil s strokov-nega zornega kota. V zadnjih mesecih je bila izdelana podrobna raziskava o problemu: poročilo ARTIS (Analisi dei rischi per Trieste nell'industria e nei servizi) med drugim označuje kot nad-vse nevarno prav najbolj izpostavljeno območje med Miljami in terminalom družbe SIOT. Prof. Costa, ki se s tem problemom dosledno ukvarja kot znanstvenik, je omenil, kako že dalj časa zamenja čaka na popolno tehnično poročilo družbe Monteshell. Zaustavil se je tudi pri podatkih, ki jih je pred mesecem dni objavilo glasilo italijan-skih petrolejskih družb: gre za dovolj zaskrbljujoče podatke, da so samo ja-nuarja letos vsa obalna skladišča ute-kočinjenega plina izpraznili (in spet napolnili) kar štiri krat. Iz drugega pregleda pa je podatek o 34 odstot-nem porastu te dejavnosti v zadnjih šestih letih, iz česar sklepa, da bo tež-ko odvrniti podjetnike od tako donos-ne gospodarske panoge.

Na bodoče težave v zvezi z družba-ma Seastock in Monteshell je opozoril predstavnik odbora Tullio Morgutti. Raziskava namreč postavlja kot edino sprejemljivo možnost ureditev enega samega skladišča, zato bodo morali pristojni izbirati. Pogoj pa sploh daje le varljivo zaupanje v dobro rešitev, saj lahko - po mnenju Morguttija - tudi eno samo skladišče utekočinjen-ega plina predstavlja enako veliko ne-varnost.

DAMIANA OTA

Odprto pismo predsednika Pokrajine Crozzolija Geopolitični center F-JK je mesto Trst in ne Videm

Predsednik tržaške pokrajine Croz-zoli je v prejšnjih dneh odposlal odpr-to pismo deželnemu odboru in pred-stavnikom tržaških političnih oblasti. V njem Dario Crozzoli obravnava vprašanje velesejemskih ustanov na osnovi zakonskega osnutka deželne vlade.

Razprava, ki se je razvila okrog tega problema, pravi, ni vzpodbudna, ker obstaja nevarnost, da bi privedla do hudih spopadov o problemih, ki bi se danjo situacijo lahko še poslabšali. Predsednik tržaške pokrajine pravi, da bi morala deželna uprava najprej spoštovati deželni statut in zakon o de-centralizaciji; po eni strani ga poveljuje, po drugi pa ne spoštuje predpi-sov, ki so v njem določeni, kot je seda-nji primer, in sprejema ukrepe o štirih velesejemskih središčih, ki naj bi bili Trst, Videm, Gorica in Pordenon. S podobnimi ukrepi, dodaja Crozzoli, je prav zakon o decentralizaciji, ki ne "gre", oziroma odnos, ki ga do tega ukrepa ima deželna vlada. S tem je bil popolnoma sprejvnen duh, ki ga ta zakon vsebuje. Deželna uprava bi se namreč morala najprej obrniti na zain-teresirane upravitelje, še koristnejše pa bi bilo — zakonski osnutek je namreč začel zakonski iter — da bse predstavniki deželnega odbora posvetovali tudi s predstavniki izvoljenih teles in krajevnih uprav, poleg njih pa tudi s Trgovinskimi zbornicami.

Deželna uprava se namreč ne sme izogniti, dodaja, soočanju s krajevnimi upravami, ki vse skupaj prispevajo za normalno delovanje Dežele, in na či-

gar sodelovanju temelji civilno in de-mokratsko življenje naše družbe.

Zakon za obmejna področja prizna-va Trstu vlogo glavnega akterja za so-delovanje z Vzhodom, deželna uprava pa ga s podobnimi ukrepi, kot je za-konski osnutek za obmejna področja, popolnoma spreminja. Deželna uprava namreč, po njegovih besedah, želi pre-staviti geopolitični baricenter iz Trsta v Videm. To samo v Trstu vzpodbuja nove populistične in nacionalistične težnje, poudarja, ki jih je vsekakor tre-ba zavrniti.

Predsednik tržaške pokrajine v svo-jem odprtem pismu nato prehaja k vprašanju tehničnega značaja in raz-členjuje razne aspekte omenjenega za-konskega osnutka. Ob tem še dodaja, da bi morala deželna uprava upošte-vati tudi mnenje Pokrajine, ki ga je dala z raznimi programskimi doku-menti. Zaključuje z ugotovitvijo, da mora Trst dobiti primeren velesejem-ski prostor, kot sicer pritiče glavnemu mestu Furlanije-Juljske krajine. Za dosego tega cilja pa je treba premosti-ti razne prejudice in umetne razkole. Potrebna je širša koordinacija vseh za-interesiranih stvarnosti: ustavnih in iz-voljenih ustanov, ekonomskih organi-zacij in predstavniških kategorij de-lavskega razreda.

Ob vsem tem, zaključuje predsednik Pokrajine Dario Crozzoli, je treba upoštevati, da bo postopek zakonske-ga osnutka o velesejemskih središčih dolg in tudi težaven. Pokrajina bo temu postopku sledila z veliko pozor-nostjo in predlagala morebitne izbolj-šave.

Delovanje Sklada "Mitja Čuk" se nadaljuje tudi poleti Zanimiv dobrodelni koncert kantavtorja Iztoka Mlakarja

Niti pasja vročina ni izgovor za to, da bi pri Skladu Mitja Čuk mirovali. Finančne potrebe za pomoč otrokom so tako velike, da se morajo požrtovalni odborniki stalno truditi, si prizadevati in iskati prepotrebno finančno pomoč na najrazličnejše načine. Ko je torej ponudil Skladu svojo pomoč novogoriški kan-tavtor in gledališki igralec Iztok Mlakar, so pri Skladu predlog hvaležno in navdušeno sprejeli. Za Sklad Mitje Čuka je bil pripravljen popolnoma brezplačno nastopiti pred tržaško publiko.

Organizatorji so si zavihali rokave, da bi nastop prišel še bolj do izraza: izbrali so prijetne prostore kriškega kmečkega turizma pri Bibcu. Tam so se domači gospodarji še posebej izkazali in pripravili za goste okusno ribjo večerjo. Nastop Iztoka Mlakarja je z različnimi inštrumenti spremljal glasbenik David Šuligoj. Nastop je bil za vse izredno doživetje, posebno presenečenje pa je pomenil za vse tiste, ki Mlakarja niso še poznali.

V svojih, le na videz humorističnih šansonih je avtor uspel prikazati vsakda-nje življenje v odmačem vaškem okolju. Tako opeva vesele in žalostne življenj-ske dogodke, predvsem pa mu uspe s posebno igralsko sposobnostjo, ki se plastično kaže v suverenem nastopu, zares na živ način predstaviti te zgodbe in izredno življenjske like.

Posebna karakteristika Mlakarjevih nastopov pa je vzdušje, ki je enkratno. Umetnik ustvari med publiko tako razpoloženje, ki ugodno vpliva na obiskoval-ce, kar je prišlo do izraza tudi na tem kriškem večeru. Uspeh je doživela tudi loterija, za katero je kantavtor nesebično daroval lepo število svojih kaset. Zah-valo vsem sta v imenu Sklada izrazili odborniki Miranda Vodopivec in Ani Kufersin, ki sta podčrtali pomembnost takih večerov. Ti ponujajo ljudem zdravo razvedrilo, hkrati pa so priložnost za zbiranje sredstev.

Praznik Dela v Zgoniku

V pravem vrtincu poletnih šager in vaških praznikov beležimo tudi nekoliko bolj opredeljene priredit-ve, kot bo na primer praznik Dela in Unità, ki ga od danes do ponedeljka prireja v Zgoniku sekcija demokra-tične stranke levice Just Pegan iz zgonske občine. Poleg zabavnega in sprostitvenega aspekta, ki je v tem počitniškem obdobju še kako dobrodošel, pa bo to priložnost za široko izmenjavo mnenj o vročih in aktualnih političnih temah tako v zorišču. Posebno vabljen bo nedelj-ski politični shod, ki bo posvečen obnavljanju položaja v Sloveniji po osamosvojitvi in tragičnih vojnih dogodkih. Napovedana je prisotnost uglednega gosta Petra Bekeša, pod-predsednika stranke demokratske pre-nove, ki bo osvetlil zadnje zago-ve mlade slovenske države. To bo vsekakor še ena možnost za razpra-vo, ki se v teh dneh odvija med za-nemjskimi Slovenci.

Kioske bodo v Zgoniku odprli da-nes ob 18. uri, ob 20. uri pa bo raz-vedrila s modernimi plesi občinstvo Boljunca. Večer se bo nadaljeval s Happy day, ki bo igrala tudi v po-narodnozabavni ansambel Lojzeta Furlana. Organizator je poskrbel za domačo kapljico, poleg knjižne raz-gati srečolov.

B. S.

»Cvetje v noči«: sugestivno vabilo na malce drugačen poletni večer

Kako se odreči vabilu na poletni praznik s čarobnim naslovom »Cvetje v noči«? Bržkone težko, še posebej če povemo, da se bo odvijal pod zvezdami, na terasi znanega tržaškega kopališča Ausonia, in da obeta vrsto nevskadanih glasbeno-kulturnih užltkov.

Pobuda prihaja iz vrst ženskega krožka L'una e l'altra, ki se je že proslavil s svojimi izvirnimi srečanji v znamenju ženske fantazije in ustvarjalnosti. Za ponedeljkov večer v Ausonii so prirediteljice sicer pripravile zanimiv program, s katerim pa želijo nuditi le glasbeno in umetniško kuliso, za dodatno zabavo pa naj vsak najbolje poskrbi sam.

Poletni večer je idealen za južnoameriške ritme, kar se bo zgodilo ob nastopu brazilске pevk Albe Marie Lopes, ki bo mikrofona delila s kupino Boogie Bar Club Band. To, da znamo tudi v Trstu biti ustvarjalni, pa bodo pokazali godci skupine Zogaina (na sliki), članice folklorne skupine Stu ledi s tržaškimi in istrskimi plesi in pesmijo ter skupina Danse en cercle. Ta je nastala pred kratkim v Trstu, posveča pa se srednjeveškim plesom v krogu, kot samo ime pove.

Kot rečeno, so to le osnovne sestavine, kako bo koktajl na koncu izgledal, pa bodo odločale udeležence. Da, kajti na vabilu je izrecno zapisano, da je večer namenjen... vsem tržaškim ženskam. Če se ga bo udeležil tudi kak par-tner, pa ga prav gotovo ne bodo preganjali. Zabava je sklicana za ponedeljek, 29. julija, s pričetkom ob 21. uri. Vstopnina s konzumacijo bo 10 tisoč lir.

Javno zborovanje na Trgu Marconi v Miljah je priredil sindikat CGIL Protest občinskih uslužbencev

Na osrednjem Marconijevem trgu je sindikat CGIL priredil včeraj zjutraj protestno zborovanje miljskih občin-skih uslužbencev, ki so na ta način ho-teli opozoriti javnost na nerešena vprašanj v zvezi s svojim delom in kvaliteto občinskih služb sploh. Taj-nik CGIL za uslužbence javnih usta-nov Adriano Sincovich je pod kritiko postavil način vodenja sedanje upra-ve, ki z županom na čelu sprejema sklepe, ne da bi se predhodno posve-tovala s sindikati, javnost pa zanje izve prek sredstev množičnega obveš-čanja.

Dezorganizacija služb, pomanjkljivo vlaganje v človeški potencial in de-lovne spodbude, vse to je imelo nega-tivne posledice na občinsko osebe, ki vedno bolj množično zapušča delovna mesta, je ugotovil Sincovich. Stanje se bo predvidoma še poslabšalo, saj je veliko uslužbencev tudi pred upoko-jitvijo, uprava pa ni doslej izpeljala vsakoletnih načrtov za zaposlovanje. Osnovno je seveda vprašanje zakupov. Občinske službe, kot so smetarska, po-kopališka, dobavljanje vode in plina ter vzdrževanje greznic, je Občina dala v zakup zasebnikom, kar je po oceni CGIL neposrečena poteza, saj se kvaliteta ni bistveno izboljšala, stroški pa so se povečali. Smetarska služba je še posebno poglavje, saj je v zakupu le »na pol«, kar povzroča zmedo in de-zorganizacijo.

Sincovich je omenil tudi težave šol-skega osebja in nezadovoljstvo upoko-jenih, ki ne razpolagajo z učinkovito socialno službo. Res ni za vse kriva sedanja uprava, veliko problemov je nastalo in se poglobilo ob menjavah uprav, vendar CGIL je prepričan, da to ne sme postati alibi.

Na sliki (foto Magajna): z včerajšnje manifestacije na Marconijevem trgu v Miljah

Predsednik EAPT o nedavnih pogovorih z bavarsko vlado

Bavarska vlada se zavzema, da bi naftni terminal v Ingolstadu povezali z bodočim središčem za rafiniranje v Vzhodni Nemčiji in s češko rafinerijo v Litvinovu. Če bo to uresničeno, bo znatno pospešen naftni promet v tržaškem pristanišču. Tako je med drugim poudaril predsednik avtonomne pristaniške ustanove Paolo Fusaroli, ki je izvršnemu odboru poročal o rezultatih svojih srečanj s predstavniki bavarske vlade.

Fusaroli je menil, da bi se pretovor na tržaškem naftnem terminalu v pri-hodnjih letih povečal vsaj za 20 mili-jonov ton, seveda če bo Trst sposoben ponuditi tarife, ki bodo konkurenčne z ostalimi. Zaradi tega bo pristaniška ustanova pripravila predlog tarifnih pogodb, ki naj bi začele veljati leta 1992 in naj bi veljala za 3 leta.

Med svojim obiskom se je Fusaroli pogovarjal s predstavniki pristojnih nemških ministerstev o diskriminator-skih tarifah, ki jih imajo nemške že-leznice, kar močno oškoduje Trst. S tem v zvezi so se dogovorili za obisk bavarskega ministra za prevoze v Trst, ko naj bi bil problem, seveda poleg drugih, spet razčlenjen.

Pred obiskom v Nemčiji pa je Fusa-rolji podpisal tudi dogovor z brazil-skim ministrstvom za kmetijstvo za gradnjo skladišča za sladkor v tržaškem pristanišču.

■ Danes ob 11. uri bo v sejni dvorani Pokrajine Trst slovesnost, na kateri bodo podelili diplome udeležencem tečaja hidrografije, ki so ga za dežele v razvoju priredili Pokrajina, inštitut IMO iz Londona in Bourau International d'Hidrographie iz Münchna.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dra-gi

Pepi Škabar

(GAŠPERJEV)

Pogreb bo danes, 27. julija, ob 17. uri na pokopališču pri Dutovljah

Žalujoči: sestra Nada, nečak Sto-jan z ženo Marijo in otrokoma Pet-rom in Tino, Edi z družino in ostalo sorodstvo.

Vrhpolje, Opčine, 27. julija 1991

Ob izgubi dragega Marčela Oleni-ka izreka hčerki Nataliji in svojem globoko sožalje

KD F. Venturini

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI

Festival Operete

Nocoj, ob 20.30 ponovitev Kalmanove opere LA PRINCEPSA DEL CIRCO. Orkester in zbor Gledališča iz Budimpešte. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi.

Zadnja ponovitev jutri, ob 18. uri.

Jesenska simfonična sezona 1991

Pri blagajni gledališča Verdi lahko dvignete ali potrdite abonma za reda A in S.

Miramarski park - Luči in zvoki

Nocoj ob 21.30 in ob 22.45 (v italijanshčini) LUČI IN ZVOKI.

Ponovitve si sledijo vsak torek (ob 21.30 v angleščini in 22.45 v italijanshčini), četrtek (ob 21.30 v nemščini in ob 22.45 v italijanshčini) ter ob sobotah (ob 21.30 in 22.45 v italijanshčini).

razne prireditve

ŠZ Sloga vabi na tradicionalni ŠPORTNI PRAZNIK, ki bo v Bazovici na vrtu Gospodarske zadruge danes, 27. in jutri, 28. t.m. od 18. ure dalje. Delovali bodo dobro založeni kioski s specialitetami na žaru in domačim vinom. Danes bo zabaval ansambel »Pomlad« jutri, pa ansambel »Zvezde«.

KD Primorsko — Mačkolje vabi na ŠAGRO, ki bo danes, 27. julija, 28. in v ponedeljek, 29. julija v borovem gozdiču v Mačkoljah. Danes bo od 20.30 dalje ples z ansamblom »Furlan«, jutri ob 18.30 koncert godbe na pihala iz Ricmanj, ob 19.30 nastop baletne skupine ŠD Mladina—Resco iz Križa ter folklorne skupine KD Tabor iz Opčin; ob 20.30 ples z ansamblom TAIMS, ki bo igral tudi v ponedeljek od 20.30 dalje. Kioski bodo delovali od 17. ure dalje, v nedeljo od 14. ure s specialitetami na žaru in domačim istrskim vinom. Vabljeni.

ŠKD Cerovlje—Mavhinje priredi v četrtek, 1. avgusta, ob 21. uri na dvorišču osnovne šole »M. Vilhar« v Cerovljah predavanje D. Jelinčiča o ekspediciji Alpe—Adria na Everest.

KD SKALA priredi danes in jutri 29. julija ŠAGRO na športnem objektu Gaje na Padričah. Igrala bosta ansambla Happy day in Kraški kvintet. Poskrbljeno za dobro jedačo in pijačo.

ŠD Union organizira »Poletni praznik« v Podlonjerju pri Ljudskem domu; ples in eno—gastronomski kioski vsako soboto in nedeljo od danes, 27. julija do 11. avgusta. Sodelujejo Mara, Neva, Cesare in drugi glasbeniki; razna tekmovanja in družabne igre. V primeru slabega vremena bo prireditev v stavbi.

kino

ARENA ARISTON (poletni kino) - 21.30

Risvegli, r. Penny Marshall, i. Robert De Niro, Robin Williams.

EXCELSIOR - Zaprto.

EXCELSIOR AZZURRA - Zaprto.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Schegge di

folia, i. C. Slater, W. Ryder, □

NAZIONALE II - 16.00, 22.15 Scappiamo

col malloppo, i. Bill Murray, Geena Davis.

NAZIONALE III - 16.15, 22.15 Nikita.

NAZIONALE IV - 15.45, 21.30 Balla coi

lupi, r.-i. Kevin Costner.

GRATTACIELO - 17.45, 22.15 Amleto, r.

F. Zeffirelli, i. Mel Gibson, Glenn Clo-

se.

MIGNON - Zaprto.

LJUDSKI VRT - 21.15 Brian di Naza-

reth.

EDEN - 15.00, 22.00 La prima volta di

Moana Pozzi e Lilli Carati, porn., □□

CAPITOL - 17.30, 22.00 Piccola peste, i.

J. Ritter, M. Richard.

LUMIERE - 20.15, 22.15 La timida, r. C.

Vincent, i. Fabrice Luchini, Judith

Henry.

ALCIONE - Zaprto.

RADIO - 15.30, 21.30 Mailemi, porn. □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ -

18. letom □□

NAJDIMO SKUPAJ
NAJINTIMNEJŠO OSEBNO
VREDNOTO — SREČO!

Svetovalnica FORTUNA,
p.p. 348 — 61101 Ljubljana.

ŠZ SLOGA vabi na

Športni praznik

danes in jutri, 28. t.m. na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici od 18. ure dalje.

Danes ples z ansamblom

POMLAD.

Jutri od 20.30 ples z ansamblom

ZVEZDE.

Specialitete na žaru,
sladice in sveža kaplica.

razstave

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.

V galeriji Cartesius je na ogled od 30. t. m. kolektivna razstava z naslovom RISBA IN BARVA, na kateri sodeluje 56 slikarjev.

Muzej Revoltella - Galerija moderne umetnosti, Ul Diaz 27, pod pokroviteljstvom Odborništa za kulturo tržaške občine je odprta razstava z naslovom L'OTTOCENTO RITROVATO. Do 15. avgusta so na ogled restavrirane slike in skulpture, ki so bile shranjene v muzeju. Urnik: vsak dan od 10. do 13. in od 17. do 20. ure (zaprto ob torkih).

V razstavnih dvoranah sedeža letoviščarske ustanove v Miljah je še danes in jutri na ogled razstava salzburskega slikarja Güntherja SCHATZDORFERJA.

V Palači Costanzi je do 31. t. m. na ogled razstava kiparja VILLIBOSSIA. Urnik razstave: 10-13, 17-20, ob praznikih 11-13, zaprto ob ponedeljkih.

koncerti

GRAD SV. JUSTA

V četrtek, 8. avgusta bo na sporedu rock koncert z naslovom METAL NIGHT. Nastopili bodo ansambl MAD-SWORD iz Trsta, SHABBY TRICK iz Fierenc in BLACK ROSE KINGDOM iz Milana.

Žensko združenje L'una e l'altra vabi v ponedeljek, 29. t. m., od 21. ure dalje na predstavo FIORI NELLA NOTTE - CVETJE V NOČI na terasi Ausonia (Riva Traiana). Nastopali bodo BOOGIE BAR CLUB BAND in BBC BAND, plesna skupina ZIGOZAINA in brazilska pevka ALBA MARIA LOPES.

Danes topata na skupno življensko pot

VALENTINA DRNOVŠČEK
in MAURO SGUBIN

Obilo zakonskega veselja in medsebojnega razumevanja jima želijo soigralci, igralki in odborniki SZ SLOGA.

Dne 24. julija sta praznovala 25. obletnico poroke

FRANCO in NADA MILKOVIČ

Še mnogo let skupnega in srečnega življenja jima želijo sin Dean, hči Katja in nona Viktorija.

Danes se vzameta

VALENTINA in MAURO

Da bi življenske bilance bile vedno uspešne jima želijo delovni kolegi in vodstvo

SDGZ

Ob rojstvu tretjerojenčka

GABRIJELA

čestita svojemu članu Andreju, mami in sestricama

MPZ V. Mirk

SKD I. GRUDEN IN ŠD SOKOL

se zahvaljujeta Hranilnici in posojilnici iz Nabrežine, Občini Devin-Nabrežina, trgovini gradbenega materiala Klarič-Terčon in vsem ostalim trgovinam, ki so pripomogle k uspehu letošnjega poletnega »živ — žava« v Nabrežini.

včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 27. julija 1991

GORAZD

Sonce vzide ob 5.42 in zatone ob 20.41 - Dolžina dneva 14.59 - Luna vzide ob 20.53 in zatone ob 6.17.

Jutri, NEDELJA, 28. julija 1991

VIKTOR

PLIMOVANJE DANES: ob 4.44 najnižja -62 cm, ob 11.25 najvišja 40 cm, ob 16.56 najnižja -17 cm, ob 22.29 najvišja 41 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 24.4 stopinje, zračni tlak 1509 mb narašča, veter 16 km na uro vzhodnik severovzhodnik s sunki burje 50 km na uro, vlaga 50-ostotna, nebo pooblačeno, morje razburkano, temperatura morja 24.5 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Tanja Cibiz, Pietro Tommasini, Živa Komar, Margherita Kraus, Monica Sabadin, Michela Bosio, Stefano Rongione, Gaia Sancin.

UMRLI SO: 61-letni Cosimo Asselti, 94-letna Orsola Filbier, 88-letna Bianca Bruni, 55-letni Fulvio Caputi, 89-letni Pietro Rapisarda, 80-letna Antonia Padovan, 84-letna Carmela Tamplenizza, 58-letna Maria Codiglia, 77-letni Giovanni Davide, 91-letna Maria Castellano, 76-letni Renato Bazzo.

OKLICI: biolog Simone Ugolini in biologinja Ornella Nocita, uradnik Piergiorgio Gori in uradnica Cristina Gregoris, pomorščak Paolo Formigli in v pričakovanju zaposlitve Sonja Gregori, električar Aldo Cipolli in čistilka Patrizia Cancelliere, delavec Flavio Sossi in delavka Valeria Vegni, sofer Paolo Rauber in uradnica Giulia Cosulich, zobotehnik Maurizio Giacca in uradnica Morena Canella, častnik Ciro Annicchiarico in univerzitetna študentka Elena Lamachia, trgovec Dario Gordini in gospodinja Tiziana Dolce, sofer Renzo Valli in

ZA VAŠO POROKO...

FOTOGRAFIJA
IN VIDEO **EGON**

Oglasite se pravočasno

TRST - Ul. Oriani 2 (Barriera) - Tel. 766-649

godspodinja Kalliopei Paganopoulou, inženir Paolo Bevilacqua in šolnica Raffaela Callea, mesar Giorgio Battig in prodajalka Loredana Zattera, stavec Daniele Tosone in frizerka Fulvia Bralich, prodajalec Mauro Visintini in grafik Giuliana Cisliln, finančni stražnik Angelo Sfaglia in v pričakovanju zaposlitve Roberta Lucchetti, delavec na parkirišču Alessandro Lombardi in gospodinja Adriana Ladudavaz, instalater Gerardo Mocibob in pomožna bolničarka Simona Prelessi, industrijski izvedenec Maurizio Bellanova in uradnica Serena Colarich, pomorščak Graziano Varin in uradnica Loredana Dintignana, železničar Giuseppe Rittosa in prodajalka Ida Blasina, delavec Luciano Benussi in gospodinja Rosalba Armenti, uradnik Stefano Millo in uradnica Sabrina Ferrante, državni uslužbenec Giovanni Busolin in delavka Annalisa Manente, sofer Stefano Bertoli in točjakka Michela Fachin, uradnik Giuseppe Antonino Pio Dimilito in gospodinja Pietrina Rizzo.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 22.,

do sobote, 27. julija 1991.

Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00

in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170)

- samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Largo Piave 2, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170)

- samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Largo Piave 2 (tel. 361655).

SLUŽBA KZE

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL

NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razna obvestila

ZSKD obvešča, da so uradi odprti po poletnem urniku, in sicer od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure ter ob torkih in četrkih tudi popoldne od 16. do 18. ure.

Ruščina v verzih. ZSKD prireja v juliju in avgustu šest večerov posvečenih spoznavanju in razširjanju ruščine skozi branje, prevajanje in komentiranje najbolj znanih verzov A.S. Puškina, M.J. Lermontova, A.A. Bloka, S. Jesenina, V.V. Majakovskega ter K.M. Simonova. Za podrobnejše informacije lahko telefonirate na 767303, od ponedeljka do petka med 9.00 in 14.00.

Odbor za ločeno upravljanje jusrskega premoženja Opčin vabi vse, ki nameravajo v sezoni 1991—92 sekati drva za domačo uporabo na jusrarskih gozdnih površinah, da predstavijo prošnje do 31. julija na tajništvo rajonskega centra v Proseški ul. 28. Zainteresirani morajo imeti stalno bivališče na Opčinah.

ANPI—VZPI, ANED in ANPPA obveščajo, da bodo uradi v avgustu zaprti zaradi počitnic.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje obvešča, da bodo uradi zaprti od 29. julija do 17. avgusta.

Taborniki RMV sporočajo, da se vračajo iz letnega taborjenja 29. julija na železniško postajo v Gorici ob 15.45 in na tržaško železniško postajo ob 16.40.

Otroci iz kolonije v Comegliansu se vrnejo z avtobusom v torek, 30. t.m. V Gorici bodo približno ob 11. uri pred železniško postajo, v Sesljanu ob 11.30, v Trstu pa okrog 12. ure pri železniški postaji.

izleti

SPDT prireja od 17. do 25. avgusta enotedenski planinski pohod po gorovju naravnega parka Argentera na meji med Ligurijo in Piemontom z vzponom na tritisočak Argentera. Potovanje je z vlakom in avtobusom. Vpisovanje na ZSSDI (tel. 767304).

SKD Vigred obvešča, da je na razpolago še nekaj mest za izlet v Montecarlo in Barcelono, ki bo od 16. do 21. avgusta. Vpisovanje po telefonu 040/200150 od 19. do 21. ure.

čestitke

SREČKO GRGIČ slavi danes 89. rojstni dan. Vse najboljše, posebno pa zdravja mu želijo Marija, Silvo, Suzana in Vasja.

VALENTINA in **MAURO** si danes obljubita večno zvestobo. Da bi mirno jadrata v zdravju, sreči in blagostanju jima želita družini Križmančič in Grgič.

Danes praznuje 17. rojstni dan **FRANKO** iz Prečnika. Vse najboljše mu iz srca želijo mama Albina, sestre, brat, posebno pa Edvin in Alenka, ki pošilja stricu koš poljubčkov.

Najina dva srčka **ALJOŠA** in **MATEJA** slavita rojstni dan. Da bi bila še naprej tako pridna, poštena in delovna otroka jima iz srca želita mama in očka.

Berite .

»Novi Matajur«

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	26. 7. 1991
Ameriški dolar	1303.-	1255.—	9,30
Nemška marka	746,15	735.—	849.-
Francoski frank	219,28	216.—	104.-
Holandski florint	661,85	651.—	187.-
Belgijski frank	36,237	35.—	202.-
Funt šterling	2193,50	2170.—	7,50
Irski šterling	1994,30	1970.—	11.-
Danska krona	192,95	189.—	950.-
Grška dramma	6,796	6,20	35.-
Kanadski dolar	1134,75	1080.—	—
Japonski jen	9,416	—	—
Švicarski frank	855,38	—	—
Avstrijski šiling	106,05	—	—
Norveška krona	191,31	—	—
Švedska krona	206,03	—	—
Portugalski eskudo	8,706	—	—
Španska peseta	11,91	—	—
Avstralski dolar	1008,25	—	—
Jugoslov. dinar	—	—	—
ECU	1531,75	—	—

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611
Filiala Cedad 0432/730-314

Izredna ponudba
pršuta SAN DORLIGO
s kostjo in brez kosti

DUKE
grandi marche

INDUSTRIJSKA CONA - TRST
Strada Monte d'Oro 332
(Dolga krona)
Tel.: 820334-5-6 Telex: 480237
Avtobus: 23 - 40 - 41
PROSTORNO PARKIRIŠČE

ODPRTO VSAK DAN - TUDI OB PONEDELJKIH
od 9. do 13. in od 15. do 19. ure

sklad mitje čuka

jelka cvečbar

Vzgojne dileme jezikovnega izvora

Deželni raziskovalni zavod za eksperimentiranje in pedagoško izpopolnjevanje IRRSAE iz Trsta izdaja občasno, vendar še kar redno, posebne snopice, v katerih je tiskan material srečanj, ki so bila v okviru posebnih načrtov tega zavoda. V okviru pobude je izšel z letnico 1990 Zbornik seminarja o Vzgoji in izobraževanju v večjezičnem okolju, z italijanskim naslovom *Problematiche educative in ambiente plurilingue*. Gre za predavanja, ki so jih strokovnjaki imeli v šolskem letu 1986/87 in ki so izšla v tiskani obliki. Prispevke sta zbrali in uredili sodelavki inštituta IRRSAE Stanislava Sosič in Sonja Sirk. Fotografije je prispeval Mario Magajna, zbornik pa je bil tiskan v Gorici.

Publikacija je izšla v dvojezični obliki: vsi prispevki, kakor tudi uvodni zapisi so tako v slovensščini kot v italijanščini. Predavatelji na seminarju so bili prof. Darko Bratina - docent za sociologijo, dr. Olga Gnamuš Kunst - profesorica za didaktiko slovenskega jezika in književnost, dr. Ludvik Horvat - profesor za razvojno psihologijo, prof. Riccardo Luccio - profesor uporabne psihologije, dr. Albina Nečak Luk - docent za sociolingvistiko, prof. Emidij Sussi - docent za sociologijo etničnih odnosov in dr. Jože Toporišič - profesor za slovenski knjižni jezik in stilistiko.

Predstavitveni zapis si je prevzelo predsedstvo zavoda IRRSAE. Fabio Buratto in Bruno Forte izražata nekaj značilnih misli, ko pripisujeta, denimo, naši deželi zgodovinsko vlogo harmoničnega usklajevalca različnih resničnosti ali ko ugotavljata med deželnimi resničnostmi tudi izogibanje obveznosti do ljudi različnega jezikovnega izvora.

V uvodu Stanka Čuk podčrta, na osnovi izkušenj, da stoji danes pedagog v slovenski šoli z dvojezičnega okolja pred osnovno dilemo: kateri med jezikoma, ki se govori na tem področju, je otroku tuj in kateri je njegov jezik? Oziroma, kako naj učitelj v obvezni šoli nastopa, da ne bo pri otrocih iz mešanih zakonov nasilno prevrednotil enega jezika na račun drugega.

Nova doba prinaša torej nove probleme. Slovenska šola pa ne more mimo njih. Zato se je pokazala potreba po večji pozornosti do problema jezika v dvojezičnem okolju. Na tej osnovi je nastal izpopolnjevalni tečaj št. 002 pri zavodu IRRSAE. Organizacijo tečaja opisuje v svojem začetnem zapisu Sonja Sirk. Tri področne sfere so bile temelj tečaju: mnenj-

ska anketa, oblikovanje delovnih skupin in mednarodni seminar. Prispevki sodelavcev tega seminarja - priznanih italijanskih in slovenskih strokovnjakov - so zbrani v zborniku, o katerem pišemo.

Prva sta natistnjena posega dveh tržaških sociologov. Prof. Riccardo Luccio je avtor prispevka pod naslovom *Dvojezičnost med kognitivno obogatitvijo in asimilacijskim tveganjem*. Prof. Emidij Sussi pa razvija svoje misli pod naslovom *Vpliv socializacijskih dnevnikov na etnično identiteto*. Oba sta prodorna, analitično in zelo uporabno za vsakdanjo pedagoško prakso prikazala najpomembnejše probleme, ki se postavljajo vzgojitelju pri delu v razredu.

Teoretska izhodišča na osnovi prekmurskih izkušenj je na seminarju prikazala dr. Albina Nečak Luk. Zapis je objavljen pod naslovom *Dvojezična vzgoja in izobraževanje v Prekmurju - Predstavitev modela*. Njen poseg se deli v podenote, ki obravnavajo smotre vzgoje in izobraževanja na narodnostno mešanih območjih v Sloveniji, značilnosti modela in smotre dvojezičnega izobraževanja v Prekmurju, dvojezične vzgojno-varstvene organizacije, dvojezične osnovne šole, srednje in visoke šole.

Prof. Jože Toporišič je avtor misli, ki so strnjene pod naslovom *Dvojezičnost in problemi slovensko govorečih manjšin*. Preda se najprej zgodovinskemu pregledu problema in iz tega izhaja v praktični del, sicer v splošnem, zaključuje pa z mislimi o večji strokovnosti šol, ki bi le tako lahko bile uspešno kos novim problemom, ki nastajajo v dvojezičnem okolju. V resor tekstne lingvistike ali besediloslovja je posegla s svojim predavanjem Olga Kunst Gnamuš. Že v uvodu avtorica poudarja: »Povedi povezujejo v besedilo pomenska in oblikovna razmerja, ki jih je treba na novo opisati. Z njihovim opisom se ukvarja razmeroma mlada jezikovna veda - tekstna lingvistika ali besediloslovje.« Naslov *Razvijanje zmožnosti za razumevanje in tvorjenje besedil* dovolj zgovorno kaže na vsebino posega dr. Gnamušove v okviru seminarja v luči razmerij, ki veljajo v besedilu.

Naravnost v dvojezično okolje je s svojim razmišljanjem stopil dr. Ludvik Horvat. Pod naslovom *Sociokulturni dejavniki psihosocialnega razvoja otrok v dvojezičnem okolju* poda Uvodno razmišljanje, Prikaz novega

empiričnega raziskovanja in Zaključek. Od historičnega razmišljanja popelje avtor bralca v ključno vprašanje, ali je sočasno učenje dveh jezikov v razvoju otrokovega govora in celotnega psihičnega razvoja koristno ali pa morda škodljivo. Sledi prikaz z analizo rezultatov po eksperimentu bilingvistične šole v Prekmurju.

Zadnje natisnjeno predavanje je izpod peresa dr. Darka Bratine in obravnava vezi med okoljem in človekovo navzočnostjo, okoljem in jezikom, specifičnim okoljem in specifično antropološko zgodovino. Pripelje nas do Krasa in do domneve, da dojemanje prostora, kakršen je Kras, verjetno ne bi bilo možno, če ne bi obvladali dveh jezikov. Bratinove misli se odvijajo pod naslovom *Jezikovni dualizem kot oprema okolja za dvojezičnost*.

Dovolj zajeten je torej 35. snopič publikacij Deželnega zavoda IRRSAE iz Trsta, z dovolj pomembno in zanimivo vsebino, ki pa konec koncev kliče po logičnem in razširjenem nadaljevanju.

Delavnica ustvarjalnosti

Maja je izšla knjiga v obliki delovnega zvezka, ki nosi ime *Delavnice ustvarjalnosti*. Založil jo je Zavod republike Slovenije za šolstvo, pravzaprav njegova enota iz Nove Gorice. Avtorice dela so Slavica Bragato, Neva Pahor in Nataša Skrt-Leban. Prvi natis je štel sto izvodov, ki so že pošli, pripravlja pa se ponovna izdaja.

Gre za publikacijo s koristnimi napotki, kako pomagati do uveljavitve tistih učencev, ki prekašajo svoje vrstnike po nadarjenosti v posameznih predmetih. Kakor razberemo iz uvodnih prispevkov, je bila v preteklosti glavna naloga šole predvsem podajanje znanja. V zadnjih desetletjih pa se po šolah uveljavlja v praksi misel, naj bi v šoli pri otrocih spodbujali tudi ustvarjalnost. Tesno ob tem razmišljanju stoji dejstvo, da vprašanje nadarjenih otrok v psihološki in pedagoški teoriji ni nov problem. Knjižica je vsekakor dovolj zanimiva, saj temelji na dejstvu, da bi bilo med šolsko populacijo potrebno posebno delo z nadarjenimi otroki.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.30 Dok.: Velike razstave
8.25 Šport: EP v veslanju
11.25 Variete: Ciao Italia
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Baletni maraton s pariškim Théâtre de l'Opéra
13.25 Izžrebanje lota
13.30 Dnevnik
13.35 Dnevnik - tri minute
14.00 Film: Seguendo la flotta (glas., ZDA 1936, r. Mark Sandrich, i. Fred Astaire, Ginger Rogers)
15.50 Šport: plavanje, 17.00 konjske dirke
17.25 Variete: Il sabato dello Zecchino
18.25 Izžrebanje lota
18.25 Variete: Proffimamente... non stop
19.25 Nedeljski evangelij
19.40 Almanah in dnevnik
20.40 Film: Sapore di mare 2 - Un anno dopo (kom., It. 1983, r. Bruno Cortini, i. Eleonora Giorgi)
22.25 Nan.: Alfred Hitchcock
22.50 Dnevnik
23.05 Dnevnikove poglobitve
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Film: Racconti della luna pallida d'agosto (dram., Jap. 1953, r. Kenji Mizoguchi)

CANALE 5

7.00 Nanizanke: La famiglia Bradford, 8.00 Simon Templar, 9.00 Bonanza
10.00 Film: Il ritorno dell'uomo da sei milioni di dollari (pust., ZDA 1986, r. Ray Austin, i. Lee Majors)
12.00 Varieteja: Rivediamoli, 12.30 Estate 5
12.45 Canale 5 News
13.50 Nanizanka: I Robinson
14.30 Nan.: Top Secret, 15.30 Genitori in blue jeans
16.00 Otroški variete
17.55 Nanizanka: Mai dire si
18.55 Kviz: La verità
19.25 Canale 5 News
19.35 Varieteja: Sei un fenomeno, 20.25 Il Tg delle vacanze, 20.40 Bellezze al bagno
22.40 Variete: Bellissime
23.45 Film: Yakuza (dram., ZDA 1975, r. Sidney Pollack, i. Robert Mitchum)
24.00 Canale 5 News
1.55 Variete: Il Tg delle vacanze
2.10 Film: Il ritorno dell'uomo da sei milioni di dollari (pon.)
4.00 Nanizanke non stop

RAI 2

7.30 Male in velike zgodbe (dok. in nanizanke)
10.55 Ena rastlina na dan
11.15 Nanizanka: Al di qua del Paradiso
12.00 Variete: Sereno variabile
13.00 Dnevnik
13.30 Rubrika o zdravju
13.45 Variete (2. del)
14.40 Film: San Francisco (dram., ZDA 1936, r. William Van Dyke, i. Jannette Mac Donald, Clark Gable)
16.40 Izžrebanje lota
16.45 Film: I cannoni di San Sebastian (pust., Fr.-Meh. 1968, r. Henry Verneuil, i. Anthony Quinn, Charles Bronson)
18.35 Nanizanka: Hill Street
19.20 Variete: Cinemaragazzi
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Nanizanka: Commissario Navarro - Un crimine che viene da lontano
22.05 Boks: Galvano-Esset (SP v super srednji kat.)
23.15 Nočni dnevnik, horoskop in vreme
23.40 Nočni šport: gimnastika, vaterpolo, judo, rally v Argentini

RETE 4

8.00 Nadaljevanke: Riviera, 8.50 La valle dei pini, 9.40 Señorita Andrea, 10.05 Per Elisa, 10.55 Valeria
12.00 Nadaljevanke: Riviera
12.50 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti)
13.00 Nadaljevanke: Dallas - Offerta amichevole, 14.00 Sentieri, 14.55 Piccola Cenerentola, 15.25 Señora, 16.05 Stellina, 17.00 La valle dei pini, 17.50 General Hospital, 18.45 Febbre d'amore - tre anni dopo, 19.40 Primavera
20.35 Film: Totò, Peppino e la dolce vita (kom., It. 1961, r. Sergio Corbucci, i. Totò, Peppino de Filippo)
22.20 Film: Sherlocko, investigatore sciocco (kom., ZDA 1962, r. Frank Tashlin, i. Jerry Lewis)
0.05 Nadalkjevanke: Dallas
1.05 Nanizanki: Love Boat, 2.05 Quincy
3.00 Kviza: Per la strada, Babylonia
4.15 Filmi in nanizanke non stop

RAI 3

10.15 Koncert RAI 3
10.50 Film: Il sentiero della gloria (kom., ZDA 1942, r. Raoul Walsh, i. Errol Flynn, Alexis Smith)
12.30 Dokumenti: Spoznavati Alpe Jadran
13.00 Avtomobilizem F1 - VN Nemčije
14.00 Deželne vesti
14.10 Popoldanski dnevnik
14.20 Okolje Italija
15.05 Šport: streljanje, 15.40 košarka, 16.20 78. Tour de France (21. etapa)
17.10 Film: Lo specchio scuro (dram., ZDA 1946, r. Robert Siodmak, i. Olivia De Havilland)
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Aktualno: Videobox (vodi Beatrice Serani)
20.30 Nanizanka: La scomparsa di Lassie (i. John Provost, June Lockhart)
22.30 Aktualno: Sotto traccia v super srednji kat.)
23.05 Nočni dnevnik - poletne posebnosti, vreme
23.55 Film: That's dancing (glas., ZDA 1985, r. Jack Haley, i. Gene Kelly, Sammy Davis jr.)

ITALIA 1

7.00 Otroška oddaja
8.30 Odprti studio
9.00 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 10.00 SuperVicky - Lo sceicco, 10.45 Riptide
11.45 Odprti studio
12.00 Otroška oddaja
13.30 Aktualno: Festivalbar
13.45 Film: Soldati e caporali (kom., It. 1965, r. Mario Amendola, i. Franco Franchi, Ciccio Ingrassia, Tony Renis)
16.00 Nanizanka: Tarzan - Il cacciatore
17.00 Glasba: TopVenti
18.00 Nanizanka: Adam 12 - Vigilante
18.30 Odprti studio
19.00 Nanizanka: A-Team - L'ultimo secondo (i. George Peppard)
20.00 Risanka
20.30 Nogomet: Stuttgart-Inter (priateljska tekma)
22.30 Rubrika: Calcio estate (vodi Raffaella Giuliani)
23.30 Variete: Playboy show
0.30 Odprti studio
0.45 Nanizanka: A-Team
1.45 Film: Soldati e caporali
4.00 Nanizanke non stop

TV Slovenija 1

9.00 Mozaik. Radovedni Taček - Sveča, 9.15 nan. Klub Klobuk, 9.45 Vroče - Hladno, 10.10 nan. Alf
10.35 Zgodbe iz školjke
11.35 Večerni gost: Peter Amalietti
12.15 Obisk pri slikarju Zoranu Mušiču
12.40 Arhitektura osemdesetih let
16.00 Film: Tarzanove velike pustolovščine (pust., VB 1959, r. John Guillermin, i. Gordon Scott)
17.20 Sova (pon.), vmes nanizanka Dragi John
17.55 Poslovne informacije
18.00 Dnevnik
18.05 Spored za otroke: na nizazanka Z vrha
18.35 Dokumentarec: Prosto-zidarstvo od blizu
19.00 Risanka in TV okno
19.30 Dnevnik, vreme, Utrip
20.20 Žrebanje 3x3
20.35 Druga godba 91
22.00 Dnevnik, šport in vreme
22.25 Sova, vmes nadaljevanjaka Vojna in spomin, film Čas ubijanja (krim., ZDA 1987, r. Rick King, i. Beau Bridges)
1.35 Video strani

ODEON

13.00 Oddaja o motorjih
13.30 Variete: Emozioni nel blu
14.30 Nautical Show
15.00 Rubrika o zdravju
15.30 Film: La grande ruota (dram., 1961, r. Geza Radvanyi, i. Maria Schell)
17.15 Dokumentarec: Izgubljeni kontinent
18.30 Variete: Fiori di zucca
19.30 Risanke
20.30 Film: Basta con la guerra... facciamo l'amore (kom., It. 1974, r. Andrea Bianchi, i. J. Dufilho)
22.00 Variete: Fiori di zucca
22.30 Film: Mille dollari sul nero (western, It. 1966, r. Alberto Cardone)

TMC

8.30 Risanke: Snack
11.15 Rubrika o morskih športih: Il pianeta mare
12.15 Rubrika: Crono
13.00 Sport show: 15.40 kolesarstvo - Tour de France
17.45 Film: Billy Jack (pust., ZDA 1971, r.-i. Tom Laughlin)

TV Koper

17.30 Športna oddaja
18.30 Športni dokumentarec
19.00 TVD Novice
19.25 Video agenda
19.30 Nabožna oddaja: Jutri je nedelja
19.40 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes risanka La regina dei mille anni in nanizanka La guerra di Tom Grattan
20.40 Film: I cinesi a Parigi (fant., Fr. 1974, r. Jean Yanne, i. Nicole Calfan, Macha Meril)
22.20 TVD Novice
22.30 Nan.: Fantasilandia
23.20 Športna oddaja

TV Slovenija 2

18.00 Satelitski programi - poskusni prenos
19.05 Nanizanka: Murphy Brown
19.30 TV Dnevnik Beograd
20.15 Film: Butterfield (dram., ZDA 1960, r. Daniel Mann, i. Elizabeth Taylor, Laurence Harvey, Eddie Fisher)
22.00 Satelitski programi
22.15 Eksperimentalni program Yutel

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Potpuri; 9.00 Otroški kotiček; 9.10 Potpuri; 9.30 Radijski oder: Sveta Barbara (r. Marjana Pregeluh); 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert Glasbene matice; 11.30 Lahka glasba; 12.00 Muzeji pri nas; 12.20 Priljubljene melodije; 12.40 Z naših festivalov; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Drobtnice; 14.25 Tropicana; 15.00 Oddaja o Indijancih: Prgišče neba; 15.30 Potpuri; 16.00 Debelost in akupuntura; 16.20 Evergreeni; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Debussy; 18.00 Satirični kabaret (z Borisom Kobalom in Sergejem Verčem); 18.30 Evergreeni; 19.20 Zaključek sporedov.

RADIO SLOVENIJA

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Zabavna glasba; 8.15 Obvestila; 8.30 Dnevnikov odmev; 10.00-19.00, Informativno politični in servisni program z glasbo; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.20 Obvestila; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila in čestitke; 17.00 Tedenski aktualni mozaik; 19.30 Obvestila in glasba; 19.45 Lahko kro, otroci; 20.00 Radio na dopustu; 22.00 Zračlo dneva; 22.20 Iz naših sporedov; 22.30 Kratka radijska igra; 22.40 Veliki zabavni orkestri; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočna glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)

7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in ceste; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Slovenija; 13.00 Kruh in sol Radia Kp; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.15 Aktualno: Zamejska reportaža; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Melodije naj po telefonu; 18.30 Melodije morja in sonca; 19.30 Prenos RS.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.07 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Ugani; 9.20 Popevka po naročilu; 9.45 Lucianova pisma; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko veselje: ideje in nasveti; 11.00 V istrskem narečju; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Popevka; 15.00 Komedijski; 16.00 Sintonije; 17.00 Hot Hits; 18.30 Souvenir d'Italy; 19.00 Najlepše popevke; 20.00 Nočni program - glasba.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 15.00 Glasba po željah; 18.00 Music fantasy; 20.00 Zabavna oddaja: Morski val.

V znamenju varčevanja in omejevanja izgube APT napoveduje da bo v jeseni ukinila nekatero (delavske) avtobusne proge

Pri pokrajinskem avtobusnem podjetju (APT) te dni pripravljajo novi (zimski) vozni red. Kakor znano, opravlja podjetje APT medkrajevni prevoz oseb. Med koristniki uslug so na prvem mestu dijaki in delavci. Glede prevoza dijakov tudi v novem šolskem letu, ne bo večjih sprememb. Upada namreč število dijakov višjih srednjih šol, ki se vsak dan vozijo v smeri Gorice, oziroma Tržiča. Obremenitev na posameznih progah bo zato manjša. Predvidoma bo tudi manj gneče in manj težav, ki se sicer redno pojavljajo ob začetku pouka. O tej problematiki so razpravljali na nedavnem srečanju med predstavniki podjetja APT in šolskega skrbništva. Sestanka sta se udeležila tudi predsednik APT Franco Visintin in novi šolski skrbnik Ugo Mannini.

Če glede prevoza dijakov ni pričakovati večjih sprememb, pa se novosti napovedujejo glede prevoza delavcev zlasti v smeri Tržiča. V okviru prizadevanj za zmanjševanje deficita (beri varčevanja) je vodstvo podjetja napovedalo, da bodo jeseni, z uvedbo zimskega urnika, ukinili nekaj avtobusnih zvez na relaciji Gradež — Tržič, Mariano — Tržič, Gorica — Tržič. Gre za avtobusne zveze, ki se jih poslužujejo skoraj izključno delavci velikih tržiških tovarn, jutranjih, oziroma večernih izmen. Avtobusi pa, ugotavljajo pri APT, so minimalno zasedeni. Očitno je avtomobil, kljub dragemu bencinu in naraščajočim drugim stroškom, še zmeraj najbolj praktično prevozno sredstvo, medtem ko vozijo avtobusi na pol prazni. Gre za nekakšne suhe

veje, ki jih bo treba slejkoprej odžagati.

Po precej približnih ocenah bi ukinitve omenjenih povezav pomenila privarčevanje, oziroma zmanjšanje deficita za nekaj sto milijonov lir.

Včeraj dopoldne so o tem vprašanju razpravljali na srečanju med predstavniki APT in sindikalnih organizacij največjih tržiških podjetij. Sindikati so se načelno strinjali s potrebo po racionalizaciji na področju avtobusnih prevozov v pokrajini in izrazili razumevanje za finančne težave s katerimi se ukvarjajo pri APT. O racionalizaciji prevozov je govor že leta, pravzaprav več kakor desetletje, vendar je zadeva obtičala nekako na pol poti, saj se zmeraj delujejo na Goriškem tri javna podjetja, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo. Vprašanje združitve je bilo v ospredju zanimanja in prizadevanj

proti koncu lanskega leta, zatem pa je, kot se zdi, nastopilo spet sedemmesečno zatišje.

Bo napovedana ukinitve storitev na nekaterih relacijah oživila razpravo in prizadevanja po čimprejšnji ureditvi tega vprašanja? Hitro rešitev terja tudi težko finančno stanje v podjetju, kjer leto za letom narašča deficit, ki ga mora pokrivati Pokrajina.

Kakor znano, je podjetje APT bilo ustanovljeno leta 1977 in je takrat prevzelo opravljanje medkrajevnih avtobusnih prevozov, ki jih je imelo v koncesiji zasebno podjetje RIBI. Takratni srednjeročni cilj je bil v združitvi vseh avtobusnih prevoznih podjetij v eno samo. Postopek se je začel uresničevati v tej smeri. Podjetje APT je prevzelo nekaj medkrajevnih avtobusnih prog, za katere so imele koncesijo zasebne tvrdke, težko premostljive zapreke pa so se pojavile za združitve vseh javnih podjetij.

Dopolnilna blagajna v Adriaplastu

Podjetje Adriaplast v Tržiču preživlja precej težko obdobje. V podjetju napovedujejo poseg po dopolnilni blagajni za kakih šestdeset delavcev in uradnikov. Prvo skupino, štiridesetih uslužbencev, naj bi vpisali v dopolnilno blagajno od 15. septembra dalje, v naslednji fazi pa naj bi ista usoda doletela še dvajset uslužbencev. Višek delovne sile v podjetju naj bi tako dosegel skoraj petino vseh zaposlenih. Ukrep dopolnilne blagajne naj bi veljal do aprila prihodnjega leta. V tem

času nameravajo v tovarni, ki izdeluje plastične mase za embalažo, preurediti proizvodnjo in urediti opremo za izdelovanje novih artiklov.

Vrednost investicije naj bi po informacijah, ki so jih posredovali na četrtkovem sestanku na sedežu Združenja industrijcev, presegala dve milijardi lir.

Včeraj so o krizi in napovedanih posegih razpravljali v tovarni, v prihodnjem tednu pa je napovedano novo srečanje z Združenjem industrijcev.

Odprli so jo sinoči v Gradišču Razstava del goriških umetnikov med vojnama

Letošnjo poletno sezono kulturnih prireditev na Goriškem odlikuje vrsta odmevnih razstav. Na gradu je odprta antološka razstava slikarskih del goriško-beneškega slikarja Italice Brassa, v pokrajinskem muzeju je postavljena razstava o propagandnem stroju med prvo svetovno vojno, v sinagogi pa je odprta dokumentarna razstava o židovski prisotnosti v Gorici in o židovski kulturi nasploh. Sinoči pa so v galeriji moderne umetnosti L. Spazzapan v Gradišču odprli zanimivo razstavo del goriških umetnikov, ki so delovali med obema vojnama v Gorici, oziroma na Goriškem. Razstavljena so dela kakih dvajsetih umetnikov,

med njimi tudi Černigoja, Mascherinija, Cralija, Bolaffia, Saksida itd.

Gre za dela, ki so v lasti Goriškega pokrajinskega muzeja. Ta ustanova, oziroma njeni prostori v palači Attems pa so že dalj časa zaprti zaradi vzdrževalnih, oziroma obnovitvenih del v palači.

Razstava v Gradišču, ki je nastala ob sodelovanju pokrajinskega odbornišтва za kulturo in občinske uprave, bo odprta do 3. novembra. Urnik obiska je vsak dan (razen ob ponedeljkih) med 10.30 in 12.30 ter med 16. in 20. uro. Obiskovalcem je na razpolago tudi video.

ZSKD
ZSŠDI

vabijo

V TOREK 30. JULIJA ob 21. uri na

KONCERT ZA MIR - SOLIDARNOST SLOVENIJI na goriškem gradu - v šotoru poletnih prireditev

POKROVITELJA: Kmečka banka v Gorici in Goriška hranilnica.

Nastopajo: skupini "Le Pantere" iz Gorice in "Dissequazione" iz Trsta; kantavtorja Gino Pipia iz Gorice in Raul Lovisoni iz Vidma.

Gosta večera bosta ansambel AGROPOP iz Ljubljane in pevec ALDO TAGLIAPIETRA (Le Orme).

Izkupiček koncerta bodo namenili Skladu za pomoč Sloveniji '91.

Predprodaja vstopnic: Kulturni dom - Gorica (ul. Brass 20 - tel. 33288).

Interpelacija SDL na Deželni

Zakaj v deželni načrtu za trgovino ni predviden goriški trgovski center

Deželna svetovalca SDL Ivan Bratina in Paolo Padovan sta v deželni svet vložila pisno vprašanje glede načrta trgovinske mreže. Želita namreč vedeti, na podlagi katerih elementov je prišlo do sprememb v omenjenem deželni načrtu in ki se nanašajo na območje M (območje, ki zadeva Goriško). Podpisnika želita vedeti tudi razloge, ki so botrovali spremembi.

V osnutku načrta sta bila za območje Goriške predvidena dva trgovska centra. Manjšega naj bi zgradili nekje v okolici Vileša, večjega pa na ožjem območju Gorice.

Deželni načrt, ki je bil odobren s dekretom Predsednika deželnega odbora z dne 9. aprila, pa predvideva en sam trgovski center. Določena pa je bila lokacija na območju Vileša.

Podpisnika interpelacije navajata, da v postopku konsultacije, ni bilo pripomb, oziroma protipredlogov na osnutek. Edini pomislek so izrazili predstavniki SDL v pristojni komisiji. Nanašal se je prav na lokacijo trgovskega centra pri Vilešu.

Čudno zato izgleda, da je bila v končni fazi vnešena sprememba prvotnega osnutka.

Bratina in Padovan navajata tudi, da so goriški trgovci že pred časom ustanovili družbo, ki naj bi zgradila trgovski center.

Vabilo na koncert za mir

V Gorici se je v sredo sestel Solidarnostni odbor za pomoč Sloveniji '91, ki ga sestavljajo vse slovenske politične komponente z Goriškega.

Člani odbora so preučili opravljene naloge ter ugotovili, da se je goriško prebivalstvo pozitivno odzvalo humanitarni akciji. Odbor bo tudi v prihodnje nadaljeval z različnimi pobudami za zbiranje pomoči in pri tem skušal še posebej senzibilizirati italijansko goriško stvarnost.

Odbor posebej obvešča občane, da so pri vseh slovenskih kreditnih zavodih in pri nekaterih drugih lokalnih bankah, odprti tekoči računi, na katere občani lahko nakažejo prispevke za odpravljanje vojne škode v Sloveniji.

Odbor nadalje vabi na tokrov večer — Koncert za mir — solidarnost Sloveniji, 30. t.m. na goriškem gradu.

Sorodniki in prijatelji so jima postavili porton

Zlata poroka Erike in Milana Paulina

Erika in Milan Paulin iz Gorice sta včeraj slavila 50-letnico skupnega življenja. Pred hišo, na Drevoredu 20. septembra, so jima sorodniki in prijatelji čez noč postavili tudi z rdečim cvetjem obložen zlat "porton" (slavolok). Slavje pri Paulinovi je bilo veliko, saj so se zbrali prav vsi, tudi nedavni naraščaj, tako da so bile na praznovanju prisotne kar štiri generacije.

Slavljenca sta nama povedala, da je bilo njuno skupno življenje velika borba, v kateri pa ni bilo zmagovalca. Za skupno življenjsko pot sta se odločila ko se je začela druga svetovna vojna, zlato poroko pa praznujeta v času, ko Slovenijo in Jugoslavijo pretresajonovi nepotrebni oboroženi spopadi. Kot novoporočena nista imela veliko sreče. Zaradi sodelovanja z narodnoosvobodilnim in antifašističnim gibanjem, si je Milan prislužil internacijo, Erika pa je šla skozi strahote nemških taborišč.

Po vojni sta se vrnila v Gorico, in prav ta je najprijetnejši dogodek iz spominov na mlada leta.

V povojnem obdobju je bila Pavlinova gostinja in nasploh njihova družina nekakšen stebel slovenske prisotnosti v Gorici.

Kakšen pa je recept, smo ju vprašali, za srečno in dolgo skupno življenje. Milan je hudomušno povedal, da se ne sme nikdar poslušati priporočila žene,

Erika pa, da je treba biti večkrat popustljivi, sicer to velja za oba partnerja.

Slavljenca in veselo družbo smo pozdravili tik pred odhodom v Sečovelje,

Prefektura aktivirala službe za pomoč ostarelim osebam

Goriška Prefektura je te dni začela, v sodelovanju z različnimi ustanovami, pobudo s ciljem, da se tudi v poletnih mesecih zagotovi takojšnja primerna pomoč in oskrba ostarelim občanom in tudi drugim šibkejšim osebkom. Dopusniško obdobje je za mnoge čas oddiha in prijetnih počitnic, za mnoge pa žal tudi čas ko so prepuščeni sami sebi.

Pri izvajanju pobude, ki so jo uspešno preizkusili že lani in prejšnja leta, bodo sodelovali, poleg Prefektore, KZE, policijski organi, gasilci, Zeleni in rdeči križ, potrebno pa bo tudi sodelovanje občin.

Za nujno pomoč naj osebe, ki se znajdejo v težavah ali sosedje pokličejo po telefonu na št. 113. Preko te številke bo vzpostavljeno stalno dežurstvo.

Prav tako občani za nujne primere lahko pokličejo na št. 112 (karabinjerji) in na št. 115 (gasilci).

Na razpolago za nudenje pomoči — zdravniška pomoč, prevozi v bolnišnico ali ambulantno — je tudi osebje Zelenega križa, ki je dosegljivo preko številke 118.

Zeleni križ sodeluje tudi z nekaterimi drugimi humanitarnimi organizacijami in ustanovami, ki lahko ostarelim občanom in drugim, pomoči in oskrbe potrebnim občanom, pomagajo.

Vse te strukture se lahko aktivirajo, če so seveda pravočasno seznanjene s posameznimi primeri. Ostareli in osamljeni občani se že zaradi njihovega položaja težje odločijo za klic na pomoč, zato pa je v tem času toliko bolj potrebna in koristna solidarnost sosedov, prijateljev, znancev, seveda poleg sorodnikov.

Oder '90 nastopi nocoj v Pevmi

Rajonski svet za Pevmo, Oslavje in Štmauer prireja drevi, ob 21. uri, solidarnostni večer za pomoč Sloveniji. Ob 21. uri bo na dvorišču osnovne šole v Pevmi nastopil Oder 90 z igro F. Milčinskega Vesela igra o žalostni princezinji. Nastopil bo tudi pevski zbor iz Štmaura. Na prireditvi bodo nabirali prispevke za pomoč Sloveniji. V slučaju slabega vremena bo prireditve jutri, ob isti uri.

Drevi ob 18. uri pa bodo v Pevmi, na pobudo rajonskega sveta, simbolično izročili namenu nekaj sto metrov dolg odsek obnovljene ceste v Koštaboni.

■ SDZPI sporoča, da bodo uradi na sedežu v Gorici zaprti do 24. avgusta zaradi dopusta. Prosi za razumevanje.

Osumljen radi umora žene?

Državni pravdnik iz Macerate je odredil pripor za 54-letnega Mariana Vagnija iz Tolentina, zaposlenega pri družbi Saipem, ki gradi visokotlačni plinovod med Vilešem in državno mejo. Vagnija so prepeljali v zapor v Camerino. Pripor je v zvezi z umorom 40-letne Angele Andrenelli, Vagnijeve žene.

Žensko so našli umorjeno prve dni julija letos v njenem stanovanju. Umor se je dogodil v noči od 2. na 3. julij. Vagni naj bi bil tačas na gradišču, oziroma daleč od doma. Menda naj bi karabinjerji, ki vodijo preiskavo o dogodku, ugotovili da je bil tisto noč v Gradišču in že zgodaj zjutraj tudi na delovnem mestu, na gradišču plinovoda.

Zdi se pa, da so medtem proti Vagniju zbrali nekaj obremenilnih indicij.

Plastične cevi

Včeraj dopoldne so goriške gasilce poklicali k Madonnini, kjer vgrajujejo greznično omrežje in pri tem uporabljajo tudi plastične cevi. Ogenj je, kot kaže, med varjenjem, zajel manjši odsek, dim pa se je zatem hitro razširil po celotnem omrežju, kar je dajalo vtis večjega požara. Gasilci so cevi zapolnili s posebno peno in požar pogasili.

Danes popoldne in jutri bodo na Goriškem obratovalne naslednje dežurne bencinske črpalke

GORICA

IP - Ul. Lungo Isonzo
ESSO - Ul. Brass
ESSO - Korzo Italia
ERG - Ul. Brigata Re
AGIP - Ul. Duca d'Aosta

TRŽIČ

MONTESHELL - Ul. Boito
API - Ul. Cosulich
AGIP - Ul. Duca d'Aosta
ESSO - Ul. Boito

KRMIN

API - Drevored Venezia Giulia

GRADIŠČE

IP - Trg Unità

ŠKOCJAN

AGIP - na pokrajinski cesti proti

Gradežu

ŠLOVRENC

AGIP - na državni cesti št. 56

RONKE

MONTESHELL - Ul. Redipuglia

ERG - na državni cesti št. 14

DOBERDOB

ERG - Palkišče

VILEŠ

ERG - na obvoznici

ZAGRAJ

API - Ul. Dante

GRADEŽ

IP - Obrežje Zaccaria

IP - Drevored Moreri

izleti

SPD GORICA priredi jutri, v nedeljo, 28. t.m. izlet na Coglians (2780 m). Prevoz z lastnimi sredstvi. Odhod ob 6. uri s Travnika. Informacije nudi Ivo Berdon tel. 81507.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Amleto«. Režija

Franco Zeffirelli.

VERDI Zaprt.

VITTORIA 17.30-22.00 »La preda bionda e i suoi stalloni«. Prep. ml. pod 18. l.

Tržič

EXCELSIOR Zaprt.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

All'orso bianco - Korzo Italia 10 - tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

S. Antonio - Ul. Romana 147 - tel. 40497.

pogrebi

Danes ob 9.20 Romeo Spessot iz splošne bolnišnice v Gradišču, ob 9.30 Giorgina Carmano iz bolnišnice sv. Justa v cerkvi na Travniku in na glavno pokopališče, ob 9.40 Angelo Cettul iz splošne bolnišnice v Krmim, ob 12. uri Saverio Vaccaro iz splošne bolnišnice v cerkvi Pia X. in na glavno pokopališče, ob 13.15 Giuseppe Concion iz splošne bolnišnice v Zagraju.

Kulturno društvo Briški grič izreka predsednici Zvonki Bednar Korsič iskreno sožalje ob smrti mame Slavice.

Slovensko gospodarstvo pred novim razpotjem

Trije meseci vojaškega predaha iz Brionske deklaracije so čas, ko naj bi se vsi, ki se nas to tiče, zazrli vase. Tudi tvorci slovenske ekonomske politike. Slovensko gospodarstvo okupira vrsta problemov, obarvanih z jugoslovansko krizo: rastoča brezposelnost, že dveletno zmanjševanje obsega proizvodnje, plačilnobilančne težave, nihajoča inflacija, realno povečan obseg potrošnje javnega sektorja, majhen obseg investicij, neukroča pogoltnost političnih lobbijev itd. Večino teh težav v Sloveniji poznamo v milejši obliki kot drugje v Jugoslaviji. Vsi ti problemi so z vojno še zaostreni.

V enem letu po prvih večstrankarskih volitvah se je slovenska oblast na te probleme odzvala s starim instrumentarijem tržno-planske ekonomske politike: z omejevanjem plač, odlaganjem obveznosti vplačila davkov (prispevkov), uvedbo dvojnega deviznega tečaja prek t. l. evidenčnih deviznih pozicij in obračunskega dinarja (slovenski ecu), uvedbo izvoznih subvencij, poddržavljanjem železarske industrije. Sistemskih sprememb za preobrnitev gospodarstva na tržno pot je bilo malo. Praktično je moč pokazati samo decembrsko davčno reformo. V zakonski obliki sprejeta je bila še reforma organizacije poslovnih in centralne banke.

Rezultatov je vseeno nekaj. Realni obseg potrošnje javnega sektorja se ne veča več. Zaradi omejevanja plač je narasla konkurenčnost v Jugoslaviji in tujini, število zaposlenih (stopnja brezposelnosti je okrog 8,5%) je padlo hitreje kot obseg proizvodnje, zato se je povečala produktivnost, plačevanje slovenskih obveznosti do tujine v celi Jugoslaviji edinole še nekako deluje, zmanjševanje obsega proizvodnje je najmanjše v primerjavi s preostalo Jugoslavijo, nekoliko so se povečale investicije in trošenje prebivalstva je realno večje. Vse te pozitivne tokove je vojna prekinila, tako je zdaj mnogo težje posloovati v Jugoslavijo; zvezna ekonomska politika je do Slovenije revanšistična, faktor jugoslovanskega tveganja, ki ga žal deli tudi Slovenija, pa se je za tujce še povečal. Ob tem je začuda največ razumevanja pri italijanskih partnerjih in skoro najmanj pri avstrijskih.

Sedaj bi vsaj za tri mesece potrebovali ekonomsko politiko preživetja. Vsekakor je treba pomagati izvoznikom, ohraniti konstantno stopnjo inflacije, odložiti stečajne podjetij, ki imajo več terjatev od obveznosti, uvesti neobvezen kliring z jugoslovanskimi republikami, od prebivalstva izvabiti doma shranjene devize, povečati posredne davke, z deviznim tečajem zavirati uvoz ipd. Tako bi vsaj zadržali revščino, ki smo jo že imeli, a me pasivnost slovenske vlade pri vodenju ekonomske politike v krizi preživetja na kratek rok skrbi. Vlada prihaja na dan s sistemskimi spremembami, ki jih ta trenutek ne rabimo: z odpravljanjem družbenih podjetij in privatizacijo družbenih javnih služb, z reorganizacijo Službe družbenega knjigovodstva - naše žiro hiše.

No, vse to je treba pripraviti, a to uvajati prav v tem trenutku ni pametno. Vlada in državljani bodo morali uskladiti svoje bioritme. Pripraviti je sicer treba še marsikaj. Nimamo lastne banke ali agencije za zavarovanje izvoznih poslov. Ta sklad bi lahko oblikovali iz kupnin za družbena podjetja v predvideni privatizaciji; iz kupnin bi lahko oblikovali še devizne rezerve za bodočo lastno valuto. Urediti je treba plačilni promet s preostalo Jugoslavijo, morda z obveznim ali neobveznim kliringom. In navsezadnje je treba tudi s stabilnejšo gospodar-

sko zakonodajo zmanjšati "YU rizik" tujih prodajalcev in vlagateljev za območje Slovenije. Za daljši rok pa poleg omenjenih sistemskih sprememb ni nič pripravljenega; četudi bi bilo pripravljeno, zaživelo še ni. Da pa bi zaživele sistemske spremembe tržne narave, je potreben predah vsaj nekaj mesecev brez krize preživetja.

Slovenija je zdaj gospodarsko zelo krhka, saj je močno vezana na jugoslovanski trg (24% vse prodaje in 21% vseh nakupov). Zato je treba ta prostor, ki je navsezadnje naravno zaledje, vsaj poskušati zadržati. In s priznanjem neodvisnosti Slovenije bo ta trg postal dejansko tuji trg. Bolj domač sicer po značaju, vendar formalno tuj. Potem ni nič več samo po sebi umevno, da nas tja spustijo, temveč se je treba o tem dogovoriti.

Dogovarjanje je v Jugoslaviji potekalo dolgo, in zašlo v slepo ulico. Slovenija je pri tem imela v zadnjih letih nesporno iniciativo. Tudi začetek uspešne obrambne vojne s strani Slovenije razumem kot pogajalsko iniciativo. S slovenskim uspehom v tej vojni se je odprl nov pogajalski prostor in čas, ki ga ne smemo izgubiti. Preostali Jugoslaviji oz. republikam je treba ponuditi nove ideje, nove vizije sodelovanja, četudi potegnjene iz naltalina. Povsem se lahko zgodi, da slovenske ideje na koncu ne bi zaživele, vendar je rezultat lahko že v tem, da dokler traja iniciativa, nasprotna stran ne vleče, ali vleče manj škodovalnih in maščevalnih potez.

Lani se je v Sloveniji, na pobudo Liberalno demokratske stranke, oblikovala uradna slovenska ponudba (ki jo je prevzela tudi Hrvaška) drugim republikam za sklenitev konfederalne pogodbe, ki se je zgledovala po "European Communities' Treaties". Mnogi te ponudbe niso razumeli, niso hoteli razumeti ali so že pozabili, kaj je tam pisalo. Slovensko vodstvo bi bilo dolžno drugim v Jugoslaviji spomin osvežiti. Verjetno je po vojni marsikaj iz te ponudbe stvar zgodovine, npr. oblikovanje nekaterih skupnih vojaških enot. Verjetno je po srbskem vdoru v monetarni sistem težko govoriti o enotni monetarni politiki, čeprav le variantno. Sloveniji bi v tem trenutku mnogo bolj ustrezalo t. i. južnoslovansko območje svobodne trgovine, recimo temu južnoslovanska EFTA. Seveda so razmere drugačne. Vendar bi izogibanje postavljanju medsebojnih carin koristilo. Škodilo pa ne bi sodelovanje na znanstvenem, kulturnem, športnem, obrambnem in zunanjepolitičnem področju. Pri slednjem to še zlasti velja za koordiniranje nastopa nasproti tretjim stranem. To bi lahko bilo sodelovanje brez vsiljevanja vojne z večinskim pristopom in proceduralnimi mišmaši, ki so nas odvrnili od nadaljnega življenja v skupni Jugoslaviji. Torej le na pogodbenem odnosu, kjer vsako lahko pristopi, če misli, da bi mu to koristilo.

Morda je to preveč racionalno za Jugoslavijo, kjer je treba rešiti mnoge emocionalne spore, npr. srbsko-hrvaškega: s spremembo meja, dokončnim iztrebljenjem ali na kak drug način; ki pa ga Slovenija zaradi svojega "insiderstva" težko predlaga. Morda je to preveč racionalno tudi za Slovenijo, kjer pomemben del politike obvladujejo ljudje, ki jugoslovanski problem Slovenije rešujejo tako, da nočejo slišati o njem in blokirajo tako oblikovanje pogajalskih izhodišč kot oblikovanje poogajalskega instrumentarija pri vladi in skupščini. Vendar sta ključni besedi: pogajalska iniciativa. Vedeti torej kaj hočeš.

JANEZ KOPAČ

Finančni zakon 1992: potrebnih je dodatnih 48/49.000 milijard lir

RIM — Vlada odobritev državnega proračuna za leto 1992 ob obstoječi zakonodaji in v danih razmerah je pokazala, da bo treba s finančnim zakonom 1992 sprožiti gospodarski "manever" v znesku 48/49.000 milijard lir. Ko ne bi vnesli popravkov, je izjavil podtajnik v predsedstvu ministrskega sveta Nino Cristofori, bi v prihodnjem letu znašali prihodki 481.443 milijard lir in izdatki 635.704 milijard lir, tako da bi bilo treba finansirati kar 154.261 milijard lir, se pravi dobrih 34.000 milijard lir več, kakor se glasi ta postavka v gospodarsko-finančni programski listini vlade, ki jo je nedavno odobril parlament (120.000 milijard lir). H gornjim

številkam pa gre prišteti še dodatnih 10.000 do 15.000 milijard lir na račun izdatkov.

V posebnem tiskovnem sporočilu zakladnega ministrstva piše, da predstavlja ta bilanca element odločilnega pomena pri preverbi, kolikšna je razlika med cilji, ki so zastavljeni v gori omenjeni programski listini, in stvarnostjo. Ustrezne popravke bo treba predložiti parlamentu najpozneje do 30. septembra letos. Cristofori je v zvezi z vso to zadevo izjavil naslednje: »Rad bi videl, da jutrišnje (današnje, op. ur.) časopisje ne bi pisalo o kakšnih "lunkah" ali "breznih"....«.

Eskontno mero bo odslej določala Banca d'Italia

RIM — Vse odločitve v zvezi z bodočimi spremembami uradne eskontne mere bo odslej sprejemal neposredno guverner emisijskega zavoda Banca d'Italia Carlo Azeglio Ciampi. Tako piše v zadevnem zakonskem osnutku, ki ga je odobril včeraj ministrski svet. Osntutek je predlagal sam zakladni minister Guido Carli, ki je imel doslej pristojnost nad določanjem eskontne mere in to na podlagi kraljevskega dekreta iz leta 1910.

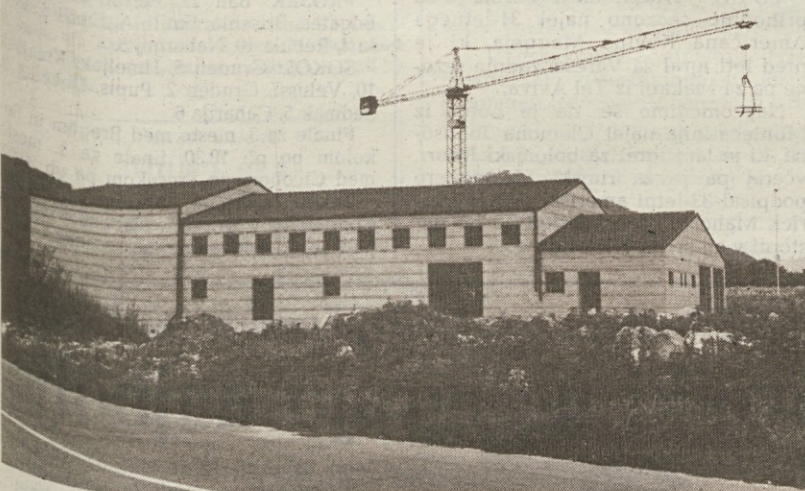
Podtajnik v predsedstvu vlade Nino Cristofori je utemeljil prenos pristojnosti tako s potrebo, da se prizna centralni banki širša avtonomija in vplivnost, kakor in še predvsem z okoliščino, da se Italija prilagaja na ta način usmeritvam v sklopu Evropske skupnosti oziroma pripravam na ustanovitev Evropske centralne banke. Statut Bance d'Italia je treba zdaj seveda temu primerno prikriti. Guverner bo določal spremembe eskontne mere z odloki, ki jih bodo morali obvezno priobčevati v Uradnem listu republike.

Sindikati zahteva od Dežele nujno »politično razčiščenje«

TRST — Deželna tajništva CGIL, CISL in UIL so naslovila deželnemu odborniku za industrijo Saru in predsedniku deželne vlade FJK Biasuttiju pismo, v katerem ostro kritizirajo zakonski osnutek o reformi normativa na področju deželne industrijske politike, ki ga je odobril pred kratkim odbor. Sindikati očitajo Deželi, da se pred sestavo zakona ni posvetovala z njimi. To je toliko hujše iz dveh razlogov: prvič, ker gre za zakonsko sredstvo, ki neposredno zadeva tematiko,

nasproti kateri so tako sindikati kakor podjetniki močno reprezentativni; drugič pa, ker so sindikati in deželna vlada na tem, da podpišejo poseben protokol o sindikalnih odnosih, ta pa nalaga deželni upravi izrecno dolžnost, da se predhodno posvetoje s sindikalnimi organizacijami glede cele vrste problemov industrijske in siceršnje gospodarske narave. CGIL, CISL in UIL zahtevajo zaradi tega nujno »politično razčiščenje«, o zakonu za industrijo pa se bodo formalno izrekli na ravni ustrezne deželne komisije.

V Špetru novi temelji za gospodarski razvoj

Gradnja industrijskega obrata v Občini Špeter Slovenov.

ŠPETER SLOVENOV — Nediške doline so bile vedno ocenjene za nerazvito območje, kjer je odstotek emigracije, v primerjavi z drugimi kraji dežele, dokajšen. To lahko sklepamo tudi na podlagi podatkov posameznih občin v teh krajih.

Iz tega zaskrbljujočega položaja se delno reši le Občina Špeter Slovenov, kjer se je v zadnjih petih letih število prebivalcev povečalo in to z novimi priselci kakor tudi z natalitetnim prirastkom.

Dejstvo je, da so tamkajšnji občinski upravitelji znali primerno reagirati na težavnost položaja in z dolgoročnimi uspešnimi načrti zagotovili primerno osnovo za gospodarski in družbeni razvoj.

Špeterska industrijsko-obrtna cona, na južnem delu občine, predstavlja danes 22 industrijskih in obrtniških enot, ki zagotavljajo delo 230 osebam. Tem objektom se bodo v kratkem pridružile nove enote za dodatnih 50 delovnih mest.

Gre za podjetja Padur Est (pohištvo), Sedi Liux (stolice), Michele Dobrolò (zbiranje in obdelava žitaric), Centro Raccolta Frutta, Si-Ze (lesni panoji) in Aldo Simoncig (mizarska delavnica).

K tem načrtom, ki bodo v kratkem uresničeni, se bodo pridružila štiri podjetja, ki so že zaprosila za primerne finančne olajšave pri dežel-nem odborništvu za industrijo. Nove investicije v Špetru so vsekakor pokazatelj, v kakšno smer je treba delati, da se prebivalstvu Nediških dolin zagotovi obstoj in razvoj.

RUDI PAVŠIČ

BTP

BUONI DEL TESORO - DESETLETNE OBVEZNICE

● Obveznice BTP s koriščenjem 1. junija 1991, zapadejo 1. junija 2001.

● Obveznice dajejo letno 12% participiranih bruto obresti, izplačljive v dveh šestmesečnih obrokih.

● BTP bodo dodeljeni po marginalnem sistemu, ki se nanaša na ceno ponudbe.

● Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 30. julija.

● Obveznice se koristijo s 1. junijem 1991 in je zato treba ob vplačilu, 2. avgusta, doplačati dozorele obresti na kuponu, ne da bi plačali kakršnokoli provizijo.

● Obveznice so v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.

Rezervacije do 30. julija

Minimalna cena dražbe %

93,90

Letni donos na podlagi minimalne cene

Bruto %

13,54

Neto %

11,83

Cena, ki bo dosežena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena s tiskovnim sporočilom.

Na včerajšnji, 20. etapi francoske kolesarske dirke Četrta sovjetska zmaga

MACON — Četrta sovjetska zmaga na Touru. To naj bi bila v glavnem edina »zanimiva nota« včerajšnje etape, ki ni spremenila stanja na vrhu skupne lestvice in je v bistvu bila »preseljevanje« kolesarjev do Macona.

Včerajšnji zmagovalec, Sovjet Vjačeslav Jekimov (rojen 4.2.1966 v Viborgu) je postal profesionalni kolesar leta 1990. Kot amater pa je dosegel vrsto sijajnih uspehov: trikrat je bil svetovni prvak v nasledovalni vožnji in v tej disciplini je postavil več svetovnih rekordov na raznih razdaljah.

Jekimov je včeraj izkoristil beg Nizozemca Roba Harmelinga, se mu je pridružil, da bi nato sam privoził na cilj s sedmimi sekundami prednosti pred glavnino, ki je medtem ujela Nizozemca. Danes bo na sporedu predzadnja etapa, posamično na kronometer. To bo tudi zadnja priložnost za Bugna in Chiappucci, da upajo v čudež in tako prehitijo na skupni lestvici Španca Induraina, ki pa ima takšno prednost, da je skoraj »neranljiv«.

VRSTNI RED 20. ETAPE (AIX-LES-BAINS - MACON, 160 KM): 1. Vjačeslav Jekimov (SZ) 4.12'52" s poprečno hitrostjo 37,965 km na uro; 2. Abdužaparov (SZ) po 7'; 3. Ludwig (Nem.); 4. Colotti (Fr.); 5. Jalabert (Fr.); 6. Schur (Nem.); 7. Cassani (It.); 8. De Wilde (Bel.); 9. Kappes (Nem.); 10. Verdonck (Bel.).

SKUPNA LESTVICA: 1. Miguel Indurain (Šp.) 95.05'59"; 2. Bugno (It.) po 3'09"; 3. Chiappucci (It.) po 4'48"; 4. Mottet (Fr.) po 4'57"; 5. Leblanc (Fr.) po 6'53"; 6. Fignon (Fr.) po 7'15"; 7. Hampsten (ZDA) po 9'43"; 8. Lemond (ZDA) po 12'25"; 9. Rue (Fr.) po 15'20"; 10. Chozas (Šp.) po 16'25"; 11. Delgado (Šp.) po 17'14"; 12. Rondon (Kol.) po 20'41"; 13. Theunisse (Niz.) po 22'31"; 14. Caritoux (Fr.) po 25'33"; 15. Fondriest (It.) po 25'37".

Sovjet Vjačeslav Jekimov, ki je zmagal na včerajšnji etapi.

(Foto AP)

Včeraj na poskusnih vožnjah za avtomobilsko VN Nemčije »Sanjski« Mansell

HOCKENHEIM — Tudi včeraj je na prvih poskusnih vožnjah za VN Nemčije v Hockenheimu Anglež Mansell vozil »sanjsko« ter za skoraj pol sekunde prehitel Bergerja in še Patreseja. Mansell je bil s tem rezultatom zelo zadovoljen, saj je že sedaj težko, da bo kdo popravil ta čas. Mansell je že osvojil zadnji dve dirki formule ena in se je tako bistveno približal vodnemu na skupni lestvici Brazilcu Senni. Prav slednji je pred kratkim tvegval življenje pri strahovitem trku, predvsem pa Senna trdi, da je njegov dirkalni avto vse manj konkurenčen.

Medtem se je razvila huda polemika med Prostom in Ferrarijem, pa tudi med tem trikratnim svetovnim prvakom in predstavnikoma italijanskega športnega tiska.

Slednje je predvsem razkačil stavek, ki ga je izrekel med intervjujem za televizijsko oddajo Grand Prix in sicer, da je »italijanski športni tisk popolnoma zanič« (Prost je po pisanju tiskovne agencije ANSA dobesedno dejal: La stampa è la stampa di merda in Italia). Predstavniki združenja italijanskega športnega tiska USSI so objavili komunike, v katerem je rečeno, da bodo novinarji opravili vse korake, da bi obranili svojo čast in profesionalnost.

Obenem je Prost dejal, da je pripravljen zapustiti Ferrarija že ob koncu te sezone, če si bo to zaželelo vodstvo avtomobilске hiše iz Maranella. Francoski pilot je še dodal, da je tudi sam pripravljen zapustiti Ferrarija, »če se ne bodo stvari bistveno izboljšale«. »Tudi če imam pogodbo s Ferrarijem do leta 1992, se lahko slednji tudi odrečem,« je še nadaljeval Prost, ki je očitno nezadovoljen s svojo sezono, pa tudi s svojim dirkalnim avtom, ki je, po nje-

govem mnenju, vse manj kompetitiven. Danes bo na sporedu drugi dan poskusnih voženj, dirka pa bo jutri.

1. Mansell (VB, Williams) 1'37"467; 2. Berger (Av., McLaren) 1'37"946; 3. Patrese (It., Williams) 1'38"146; 4. Senna (Bra., McLaren) 1'38"208; 5. Alesi (Fr., Ferrari) 1'39"391; 6. Prost (Fr., Ferrari) 1'39"422; 7. Piquet (Bra., Benetton) 1'40"387; 8. Martini (It., Minardi) 1'40"560; 9. Gugelmin (Bra., Leyton House) 1'41"200; 10. Gachot (Fr., Jordan) 1'41"443 itd.

Rally Argentine: Biasion v vodstvu

CORDOBA — Po petih posebnih preizkušnjah (skupno jih je devet) tretje etape avtomobilskega rallyja Argentine za svetovno prvenstvo je v vodstvu Italijan Biasion na Lancii delata.

SKUPNA LESTVICA: 1. Biasion (Lancia delta) 4.26'05"; 2. Sainz (Toyota) po 3"; 3. Auriol (Lancia delta) po 29"; 4. Kankunen (Lancia delta) po 2'39"; 5. Ericsson (Toyota) po 6'23".

EP v streljanju: Francozinji zlato

BOLOGNA — Mlada Francozinja Corinne Serratosio je osvojila zlato kolajno na evropskem prvenstvu v streljanju s standardno pištolo pred Sovjetinjo Smirnova in Marino Logvinenko.

V ekipni konkurenci v tej disciplini je bila prva Francija, pred Sovjetsko zvezo in Nemčijo. Jugoslavija je bila peta.

Sicer ostaja Jugoslavija na tem EP po osvojenih kolajnah daleč najuspešnejša država.

Polfinale odbojarske svetovne lige Azzurri v finalu

MILAN — Italijanska odbojarska reprezentanca, ki jo vodi Argentinac Velasco, je poskrbela še za en podvig. Sinoči je namreč v polfinalu sveovne odbojarske lige pred 12.000 navdušenih navijačev premagala Nizozemsko s 3:2 v setih in bo tako danes igrala v finalu za prvo mesto proti Kubi, ki je včeraj z enakim izidom odpravila Sovjetsko zvezo.

Azzurri so poskrbeli za podvig, kajti so proti Nizozemcem že izgubljali z 0:2 in nič ni dalo slutiti, da bi lahko tekmo osvojili. Kar čudno je bilo gledati Velascove varovance, ki so bili v prvih dveh setih povsem brez moči proti višjim Nizozemcem, ki so se kar poigravali z Lucchetto in soigralci. Italijani so bili predvsem pomanjkljivi v osnovnim prvinah. Slab je bil sprejem, poprečno serviranje in slaba predvsem obramba.

Tudi v tretjem setu za azzurre ni kazalo nič dobrega, saj so imeli Nizozemci pri 14:12 kar dve odločilni žogi za končno zmago. Italijani pa so značajno reagirali in neverjetno osvojili set. V četrtem nizu pa so Nizozemci povsem odpovedali in brez moči so bili tudi v petem in odločilnem setu, saj so jih azzurri s tie-breakom ugnali s 15:7. V milanski športni dvorani je bilo med igralci in gledalci veselje nepopisno.

Tudi prva polfinalna tekma med Kubo in SZ se je končala po tie-breaku, v katerem so bili spretnější Kubanci, ki so zmagali s 15:12.

POLFINALNA IZIDA

KUBA - SOVJETSKA ZVEZA 3:2 (15:8, 10:15, 15:11, 12:15, 15:12).

ITALIJA - NIZOZEMSKA 12:15, 10:15, 16:14, 15:5, 15:7.

Danes bosta finalni srečanja. Za 3. mesto se bosta pomerili Nizozemska in Sovjetska zveza, sledil bo veliki finale za 1. mesto med Italijo in Kubo.

Naš pogovor z najboljšim odbojkarjem na svetu

Yoel Despaigne o sebi

Na turnirju za odbojarsko »World league« v Milanu je v kubanski ekipi tudi Yoel Despaigne, ki ga izvedenci imajo za najboljšega odbojkarja na svetu vseh časov. Kubanski as, ki ga stalno zasledujejo italijanski odbojarski magnati, se je tako predstavil:

»Imam 24 let in sem doma iz Santiaga v pokrajini Oriente. Z odbojko sem se srečal leta 1979, ko sem imel 12 let. Sedaj nastopam za klub iz mojega mesta, bolje za predstavništvo pokrajine.

Očitno gre za zelo močan klub...

»Niti ne,« je povedal Despaigne. »Zadnji naslov prvaka so na Kubi oddali februarja in naša ekipa je bila samo šesta. Zmagala je Havana. Sicer se pri nas državni naslov odda na sklepnem turnirju, ki zajame osem najboljših ekip. Za to skupino je še druga prav tolikih moštvo. Tisti, ki pridejo v poštev za državno reprezentanco so zelo zaposleni s treningi in nastopi predvsem v tujini.«

V resnici so odbojkarji zaposleni skoraj vedno. Turnirji za vse mogoče trofeje, »World league«, svetovno prvenstvo. Kdaj bo na vrsti počitek?

»Za nas je počitek predviden v decembru. Sicer se bomo takoj po turnirju v Milanu vrnili domov zaradi panameriških iger, ki bodo prav pri nas.«

To je tudi eno prvih res masovnih velikih tekmovanj na Kubi. Vlada za te igre veliko zanimanja?

»Za našo stvarnost so te igre velik ponos. Res je Kuba močna športna sila tudi v širšem svetovnem krogu, sodi pa predvsem v Ameriko, in računam, da bo ostalim pokazala kaj velja tudi v tej priložnosti, ki bo dodatno na domačih tleh in bo tudi organizacijsko zajela celotno športno gibanje.«

Verjetno pa so vaš glavni cilj olimpijske igre v Barceloni.

»Brez dvoma. Italija nas je premagala na zadnjem svetovnem prvenstvu in želimo si, da bi se povzpeli na sam vrh prav na olimpijadi. Treniramo za olimpijske igre in so tudi nastopi na raznih turnirjih podvrženi temu glavnemu cilju.«

Kakšen je tvoj tipičen dan vrhunskega športnika?

»Treniramo dvakrat ali trikrat na dan za skupnih 6 do 7 ur dela. V treninge spadata tako tehnika in taktika, kot tudi vaje za moč in hitrost.«

Kuba je dala svetovnemu športu že veliko znanih imen. Je med temi tako, ki je tvoj poseben vzornik?

»Osebnost poznam boksarja Teofila Stevenson, ki je iz mojih krajev in ga tudi visoko cenim zaradi njegove športne preteklosti. Kdo pa ne bi na Kubi poznal dejanj Juantorene...« (k.b.)

Koper v jugoslovanskem nogometnem pokalu Sporna tekma z JA

KOPER — V Koprju so stališče NZ Slovenije o neigranju pokalne tekme s selekcijo JA vzeli na znanje, od tekmovanja pa ne žele odstopiti, zato so pristali, da tekmo na Bonifiki v nedeljo odigrajo in predsednik NK Koper Branko Pahor se je vodjem selekcije JA Nikiko Petrovičem že tudi pogovarjal o pogojih sprejema in namestitve reprezentance.

O svojem stališču je NZ Slovenije obvestila NZ Jugoslavije in to sporočilo je včeraj uporabila Voja postea Beograd in NZ Jugoslavije obvestila z dve strani dolgim pismom, da zaradi spletov dogodkov, stališča NZS in kratkega časa (dva dni) organi JA niso sposobni organizirati potovanja v Koper in od tekmovalne komisije zahtevajo registracijo tekme s 3:0 za JA.

Prav tako so Koprčani NZ Jugoslavije (tekmovalno komisijo obvestili), takoj, ko so prejeli kopijo pisma Vojne postea Beograd naslovljeno na NZ Jugoslavijo, sporočili NZ Jugoslavije, da se sodelovanje v pokalu ne odpovedujejo in da bodo tekmo odigrali, kot je bila delegirana. V primeru pa, če selekcija JA ne pride na tekmo, zahtevajo registracijo tekme s 3:0 za Koper.

V Koprju so se za organizacijo tekme vsestransko dobro pripravili, dobili vsa potrebna soglasja in če bo selekcija JA pripotovala v Koper, bo tekma jutri s pričetkom ob 17. uri. (Kreft)

UEFA: Roma bo lahko igrala doma s CSKA

ŽENEVA — Prizivno sodišče evropske nogometne zveze (UEFA) je sprejela priziv Rome proti diskvalifikaciji lastnega igrišča v prvi pokalni tekmi UEFA. Roma bo tako lahko igrala 2. oktobra letos domačo tekmo s moskovsko CSKA v Rimu. Morala pa bo plačati kazen v znesku 120 milijonov lir.

Magee v Turinu

TURIN — Auxilium iz Turina je za prihodnjo sezono najel 31-letnega Američana Kevina Mageeja, ki je pred leti igral za Varese, zadnje sezone pa za Makabi iz Tel Aviva.

Naj omenimo še, da je Lotus iz Montecatinija najel Clemona Johnsona, ki je lani igral za bolonjski Knorr, včeraj pa je za rimski Messaggero podpisal 33-letni ameriški center Derrick Mahorn, ki je več kot 10 let nastopil v ameriški NBA ligi.

Pri Sv. Ivanu že tretje kolo tradicionalnega košarkarskega turnirja San Lorenzo

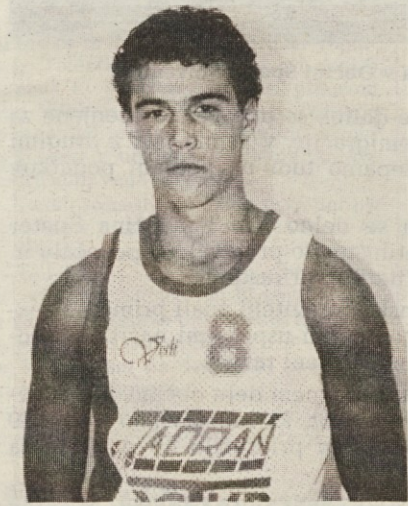
Naši predstavniki ne igrajo najbolje

V tretjem večeru košarkarskega turnirja San Lorenzo sta ekipi La Luna in CEI osvojili izdatni in pomembni zmagi.

Prva tekma je bila sicer zelo izenačena, saj je La Luna le proti koncu iztržila odločilno prednost. Med posamezniki so se pri zmagovalcih odlikovali Morelli (14 točk) in center Rosignano (31). V vrstah ekipe VIP pa je odpovedal Sandi Rauber (3 točke), ki je bil ob koncu srečanja tudi izključen zaradi ugovaranja s sodnikom. Treba je sicer priznati, da so moške v sivem imeli res slab dan. Ponovno najboljši strellec svoje ekipe je bil David Pregarc, ob njem pa sta zadovoljila tudi beka Del Piero in Mancini. Slabše kot v prvem večeru je zaigral G. Drocker, ponovno neučinkovito pa Peter Azman.

Po mnenju Davida Pregarca je največji vzrok porazu pomanjkanje težjih in višjih igralcev pod košema, saj nihče ne zagotavlja ekipi zadostnega števila odbitih žog.

Na drugi tekmi je 6 točk osvojila ekipa CEI, kjer pa jadranci res ne pridejo do izraza. M. Crisma igra preveč sebično. Robi Paulina pod košem ne utegne dobiti zadostnega prostora, tako da ne pride sploh do izraza. Zelo malo igra tudi Rudi Stanissa in Andrej Vremec, tako da se je včeraj izka-

Jadranovec Rudi Stanissa

zal le Martin Pertot, ki je dobil veliko število odbitih žog, zlasti v obrambi. Med ostalimi sta dobro igrala Pozecco (14 točk) in Radovani (10), pod košem pa je težko zaustavljiv Collarini, ki je dosegel 24 točk. Pri poražencih je največ točk dosegel Alberto Tonut, ki pa ni prišel do izraza kot na prvi tekmi.

Košarkarski turnir na Proseku Cicibona - Prosek finale za 1. mesto

Cicibona in Prosek bosta danes igrala v velikem finalu košarkarskega turnirja, ki je bil včeraj v organizaciji KK Prosek na igrišču Kontovela.

Cicibonaši so zanesljivo premagali Brežane, medtem ko je Prosek odpravil Sokola.

CICIBONA - BREG 93:68 (57:36)
CICIBONA: Persi 9 (3:5), A. Kovačič 18 (0:1), Jogan 25 (1:2), Perčič 6, Smotlak 15, jankovič 2, Furlan 10, Volk 8.

BREG: D. Kovačič 6 (0:3), Corbatti 23 (3:9), D. Salvi, Trevisan, B. Žerjal 10, Uršič 4 (2:4), M. Salvi 14 (6:8), Canciani 11 (1:2), Koren.

TRI TOČKE: Jogan 2, Smotlak 1, Corbatti 2.

PROSEK - SOKOL 49:37 (33:16)

PROSEK: Ban 22, Pertot, Gregori 4, Bogatec, Brischia, Emili, A. Emili 6, Verša 4, Rebula 10, Nabergoj 5.

SOKOL: Gruđen 5, Hmeljak, Klanjšek 10, Velussi, Gruđen 2, Pupis, Devetak 2, Sedmak 5, Caharija 6.

Finale za 3. mesto med Bregom in Sokolom bo ob 18.30, finale za 1. mesto med Cicibono in Prosekom pa ob 20.00.

Tekmi bosta na odprtem igrišču na Kontovelu, v primeru slabega vremena pa v šolski telovadnici na Proseku.

Med ostalimi le je delno zadovoljil Kristjan Arena, medtem ko so drugi soigralci skoraj povsem neučinkoviti. Tekma je potekala skoraj enosmerno, saj je ekipi IPP uspelo osvojiti le eno četrtino.

IZIDA 3. KOLA: La Luna - VIP 97:87 (6:1), CEI - IPP 84:68 (6:1).

LESTVICA A SKUPINE: IPP in CEI 7, Giubini 6, Gioiana 1.

LESTVICA B SKUPINE: La Luna 11, Main 6, Tre Kappa 2, VIP 2.

DREVIŠNJI SPORED: ob 19.45: La Luna - Main, ob 21.15: Giubini - IPP.

DOPRINOS KOŠARKARJEV SLOVENSKE EKIP: D. Pregarc 22 točk, ocena 4,5; T. Rauber 3, ocena 4,5; T. Azman 4, ocena 5; G. Trocker 2, ocena 5; M. Crisma 4, ocena 4; R. Stanissa 2, ocena 4,5; R. Paulina 4, ocena 4,5; M. Pertot 5, ocena 6; A. Vremec 2, ocena 5; K. Arena 14, ocena 6,7.

VANJA JOGAN

»Gorizia« v vodstvu

LIPARI (MESINA) — Na jadranski etapni regati okrog Italije pri Liparju je zmagal coln Sovjeta Eugenija Kalina, medtem ko je bila Pelaschierjeva »gorizia« četrta.

»Gorizia« pa ostaja še vedno prva na skupni lestvici.

Pogovor s predstavniki treh različnih stvarnosti tržaškega tretjeligaša

Triestina med favoriti

Gianluca Riommi

Sandro Danelutti

Ključna sestavina nogometnega društva so nogometaši. Med člani nove tretjeligaške Triestine smo zbrali take, ki predstavljajo tri različne stvarnosti. Lanskega standardnega vratarja Riommija, povratnika Daneluttija in Solimena v vlogi »odrešenika«. Vsi so bili dobre volje in so izrazili veliko pripravljenost za trdo delo.

Vrtar GIANLUCA RIOMMI bo letos branil mrežo Triestine v vlogi standardnega igralca, medtem ko je lani začel kot rezerva.

»Lani sem res startal kot rezerva. Najprej Biatu in nato Dragu. Ker sem prihajal iz nižje lige, sem si moral in si še moram nabrati izkušenj. Minula sezona je bila zame kljub nazadovanju pozitivna že s tem, da sem si priložil majico številka 1, nastopil pa sem tudi za reprezentanco B lige »under 21«.

Za vratarja je morda lažje igrati v močnejši ekipi...

»Letos startamo v skupini ožjih favoritov in pri taki ekipi naj bi imel vratar manj dela. Zato pa je njegov napor večji pri ohranjanju zbranosti, ki je za vratarje najvažnejša. Čeprav merimo na povratek v B ligo ne smemo pozabiti, da bomo imeli družbo drugih odličnih ekip. Como in Vicenza bosta zelo nevarna.«

Se tehnično vprašanje. Kakšno taktiko uporabljate pri enajstmetrovkah?

»Navadno raje počakam, da nasprotnik strelja. Pri tem doseže vratar dvojni učinek: nekoliko zmede strelca ter vidi kam gre žoga. Seveda se pri tem zmanjša čas za poseg. Če se vratar zgreše, prežgodaj mora le upati, da bo šla žoga v predvideno smer.«

SANDRO DANELLUTTI se je po enoletnem posojilu iz Palerma vrnil v Trst, kjer se je v dveh sezonah vedno

zelo izkazal in postal eden ljubljencev »Grezarja«.

»V Palermu sem ponovil izkušnjo iz Trsta. Napredovanje v B ligo. Rekli so mi, da prinašam srečo. Upam in verjamem, da bo tako tudi letos. Srečen sem povratka v Trst, kjer sem se dve leti odlično počutil, hkrati pa bil blizu doma, kar blagodejno vpliva.«

Obakrat v Trstu pa si bil nekakšen outsider, medtem ko boš letos eden nosilcev igre.

»O tehničnih platih ekipe je prerano govoriti. Sicer bo imel odločilno besedo trener, ki edini določa enajstmetrovke, ki stopi na igrišče. Notranja konkurenca za mesta na sredini igrišča bo predvidoma huda, kar pa bo ugodno vplivalo na rentabilnost ekipe.«

Katere ekipe naj bi se borile za prvi dve mesti?

»Glavni favoriti so po mojem mnenju Como, Vicenza in Empoli. Pripravljen pa sem, da bomo kot pred tremi leti presenetili.«

S tako obljubo se je poslovil Danelutti, ki je pripravljen za boj, kot je v njegovem slogu. Navdušen za nove podvige je bil tudi RAFFAELE SOLIMENO.

»Doslje sem vedno igral na nižjem nivoju. V C-2 ligi z Vercellijem in Sestom ali v C-1 ligi vendar z manj ambicioznimi ekipami, kot sta bili Venezia in Pavia. Pri Sant'Angelo Lodigiano sem bil samo polprofesionalec in sem ob razpadu društva mislil celo, da bi obesil čevlje na klin. Vedno sem rad trdo delal in z vabilom k ambicioznemu moštvu doživel potrdilo, da se je trud izplačal, saj lahko upravičeno računamo na B ligo.«

Zakaj pa si izbral Triestino ob številnih drugih ponudbah?

»Res sem imel več pozivov. V prejšnjih letih sem dosegel po več kot deset golov na sezono. Za Trst me je pričal trener Zoratti, ki me je svoj čas vodil pri Vercelliju. Z njim sem imel zelo dober odnos in ostali dejavniki za zato manj vplivali na odločitev.«

Kakšne so tvoje igralske značilnosti?

»Sem predvsem »oportunist« in zato igram pretežno v zadnjih dvajsetih metrih. Moji glavni virini sta hitrost in premičnost, pa naj bi ne kdo mislil, da grem žogo iskat v... Avstralijo.«

Kaj veš o De Falcu? Je morda Trst našel novega Totòja?

»Proti njemu sem že igral in enkrat dosegel tudi gol. Vem, kaj pomeni to ime za vsakega navijača Triestine. Kljub omenjenim osebnim značilnostim pa De Falcu nisem povsem podoben in se vsekakor zavedam, da ga bo težko posnemati.«

Ali ni sicer obetavna napadalna trojka Romano - Solimeno - Marino morda prelaha za mehkejša ali blatna igrišča?

»To bo treba še preveriti. Zagotovo vem, da ljudje ne opazijo hibi, ko se dosega veliko golov. Tako zdravilo pa bi lahko uporabljali za tiste, ki zaradi lepšega vlečejo na dan vidne ali namišljene hibe.«

»Prihodnje prvenstvo? Sem za previdnost. Como in Vicenza sta glavna favorita. Za njima je Triestina. Paziti se bo treba tudi Siene in Spezie... sicer pa nisem še nikoli zadel trinajstice na točalcu.«

Zgovorni Solimeno izgleda najuspešnejši nakup Triestine. Morda pa tudi zato, ker mu bo poverjena odločilna vloga ostrega napadalca, ki pri Triestini že več let manjka.

Dimitrij Križman

Raffaele Solimeno

Danes sklepni boji turnirja na Vrhu v malem nogometu

Danes bo padla končna odločitev o zmagovalcu 3. vrhovskega turnirja Danica v malem nogometu, na katerem je nastopilo osem amaterskih ekip.

Na igrišču športno-kulturnega središča na Vrhu bo ob 19. uri na sporedu veliki finale med ekipama iz Števerjana in Rupe-Peči.

V četrtkovih polfinalnih dvobojih je namreč ekipa Rupa-Peč odpravila Opatje selo z rezultatom 4:1 (3:0), Števerjanci pa so po zanimivem srečanju premagali trdožive Doberdobce z rezultatom 6:4 (2:2).

Drevo ob 17.30, to je pred velikim finalom, se bosta Doberdob in Opatje selo spoprijela za 3. oziroma 4. mesto. Finalna srečanja bo sledilo nagajevanje najbolje uvrščenih ekip.(mar)

primerih si dal šoferju milijon, prejel pa razliko 64 težkih pesov. Cene so bile odvisne od razdalje. Med eno postajo in drugo si je šofer urejeval denar, ki se je v kilogramih nabiral na polici pred njim.

Colectivi so skoraj vsi majhni avtobusi mercedes, katere izdelujejo v Argentini. Večina jih je starih, najdejo pa se tudi novi, ker jih še proizvajajo. Pisano so pobarvani, značilnost pa so kromirane površine blatnikov in nekaterih robov.

Biti v Argentini milijonar ni bil poseben privilegij. Plača kvalificiranega delavca je tedaj znašala 32 do 15 tisoč težkih pesov, ali po naše 250 tisoč lir, delavci mestne vrtnarije pa so »prijavili« komaj 24 tisoč. Plače so se višale le za polovico mesečne inflacije. Površni računi so prikazali enkrat dražje življenje, kot pri nas. Prihranki niso imeli nobenega smisla in v obtoku so bile neznanske vsote denarja.

Edina zemljepisna zanimivost Buenos Airesa je Rio de la Plata, vodni tok, sad spojitive dveh rek. Težko je verjeti, da kakih 100 kilometrov širok tok ni morje. Voda v Plati je rjave barve, ker prinaša blato iz osrednjih ravnin. Poleg blata je v vodi tudi precej industrijske nesnage. Na nabrežju je bilo veliko ribičev, vsi pa so mi potrdili, da so tam le zaradi razvedrila, ker je rib izredno malo. Veliko je bilo ob obali tudi restavracij znanih kot »carritos« (vozički). V njih so pripravljali predvsem »asado« (pečeno goveje meso), njihovo ime pa je izhajalo iz starejših časov, ko so meso pekli kar na vozičkih. V hladu nabrežja so se zvečer zbirali premožnejši prebivalci in brez rezervacije je bilo baje nemogoče priti do prostora.

Bolj dostopne so bile majhne gostilne v italijanskem predelu Boca ali pa v četrti Barracas. Če se je v Boci obiskovalec izdal za Italijana, so ga otroci redno vprašali, kako je bilo z Maradono. »Cancha« (igrišče) ekipe Boca Juniors je bilo pravo svetišče.

Rezultati prve organizacijske naloge — odhod iz Buenos Airesa in pot do Mendoza — so bili negativni. Nameraval sem z vlakom čez pampo, na postaji Retiro pa sem moral žal ugotoviti, da sta bila vlaka za dva naslednja dni že zasedena. Bolje ni bilo niti na avtobusni postaji. S težavo sem od uslužbencev iztrgal

Pogovor z novim Jadranskim predsednikom Radom Racetom

Z novim trenerjem velik kvaliteten skok

»V zadnjem mesecu smo prišli do oviranega dogovora z Borom, ki ga v vseh teh letih ni bilo. Tu bi rad poudaril, da Bor je kljub temu vsako leto sodeloval z Jadrantom. Čeprav ni bilo to kontinuirano in redno sodelovanje, kar je veljalo za vse ostale naše članice. Investicija v Drvariča je spričo tega še toliko bolj upravičena, kajti sodelovanje vseh teh društev pomeni, da bo vsako lahko imelo svojo kakovostno člansko ekipo, z Jadrantom v vlogi koordinatorske in organizatorske skupno dobrobit. V teh okvirih najde svoje mesto tudi sodelovanje z Borom, ki bo odslej mnogo bolj organsko in sistematično.«

Pa je v zamejskem košarkarskem mikrokozmosu res dovolj mesta za vse? Ni nevarnosti, da bi spet prevladovala stara gledanja in da bi se konkurenčnost med klubi še izostri-la?

»Ponavljam, da menim, da za Jadran in za njegovo vlogo ni protislovno in tudi ne nemogoče, da Kontovel uspešno nastopa v D ligi, da Bor stremi po prestopu v D ligo in da vsi ostali igrajo čim bolj kakovostno v svojih prvenstvih, kajti prepričan sem, da sedanji nivo lahko ohranimo tudi ob taki, zame razveseljivi realnosti, v kateri ne zaznavam potencialnega ogrožanja Jadranskega obstoja v takih oblikah.«

Letos bo nekaj novosti tudi glede igralske zasedbe. Bo Jadran spričo tega dejstva vseeno startal na obstanek v ligi?

»Letos bomo lahko računali na vse lanske igralce, katerim se bo zanesljivo pridružil Sandi Rauber, medtem ko je vrnitev Klavdija Starca še pod vprašajem. Nato je tu še možnost, da skupini priključimo kakega boljšega mladca, ki bi lahko bil primeren tudi za igranje na članski ravni. Širša paleta igralcev, s katerimi letos razpolagamo, je jamstvo za pridobitev določene kvantitete in tudi kvalitete. Glede na to, da bo fante vodil mednarodno priznani strokovnjak, kakršen je Drvarič, potem je jasno, da morajo biti ambicije kluba in moštva na višji ravni od lanskih in da se ne moremo zadovoljiti s ciljanjem na obstanek v ligi.«

V prihodnji sezoni bo Jadran razpolagal tudi z lastno dvorano za treniranje...

»Res je in to je po mojem eden izmed treh najvažnejših korakov (Drvarič, sodelovanje z Borom in dvorana v Briščkih), ki jih je Jadran uresničil letos. V prejšnjih letih je bilo preveč romanja iz ene dvorane v drugo, ekipa pa je bila dejansko brez svojega pravega domicila. S tem, da je Jadran za dve leti najel urejeno in ustrezno dvorano v Briščkih bomo lahko začeli z uresničitvijo ideje o dveh slovenskih košarkarskih središčih v Trstu (stadion 1. maj in Briščki). Tu bi rad pristavil, da ni izključeno, da bodo tudi nekatere Borove ekipe lahko vadile oz. nastopale pri Briščkih, nasploh pa nam dveletno najetje take dvorane omogoča, da končno na primeren način postavimo in vodimo proces treniranja in nastopanja vseh naših ekip, od mladinskih do članskih.«

Toliko za sedaj, ko nas vse duši polletna sopara in raje razmišljamo o osvežujočih mestih, kot pa o prelivanju znojna na košarkarskih igriščih. Z Radom Racetom pa sva že dogovorjena, da bova pogovor nadaljevala neke ob začetku sezone.

Igor Canciani

obvestila

ŠZ SLOGA
vabi člane in vse športnike na tradicionalni »Športni praznik«, ki bo v Bazovici na vrtu Gospodarske zadruge danes, 27., in jutri, 28. t.m., od 18. ure dalje. Za ples in dobro voljo bosta poskerbela ansambla »Pomlad« in »Zvezde«.

ŠZ JADRAN
obvešča, da je Jadranski urad na Opčinah, Ul. Ricreatorio, 1 (tel. 213403) spet odprti vsak dan, razen nedelje, od 10.30 do 13.00.

Darujte v sklad
Mitje Čuka

Dokaj zanimiv je bil obisk strogega centra, kjer se na nekaterih ulicah bogata Argentina srečuje z najbolj bedno. Taka je na primer avenida »La Florida«, na kateri se popoldan zbere več glasbenih ansamblov Indioev iz severnih pokrajin Jujuy in Salta, ki izvajajo otožno andsko glasbo s charangom, flautami, zampojnami in bobni. Muzikantom so dajali ljudje precej denarja, bolje papirja. Vrednost bankovcev je bila močno dvomljiva.

Z denarjem je bil v resnici pravi križ. Stalno se je nabiralo toliko papirja, da so bili žepi in listnica podobni banki.

V prometu so bili celo bankovci po milijon pesov, ki je tedaj veljal le 650 lir! Šoferji slikovitih mestnih avtobusov »colectivo« so bili žrtve te količine denarja. Ob vstopu v colectivo so ljudje dajali skoraj vedno točne zneske katerih šoferji niso niti preverjali. V primeru, da je bila potrebna razlika, se je potnik znašel pred astronomskimi vsotami. Poleg starega denarja, kamor je padal tudi milijon, so bili v obtoku tudi težki pesos s štirimi ničlami manj, drugače pa povsem enaki. Zgodilo se je, da si plačal s težko stotico prejel pa 760 tisoč starih ostanka. V drugih

informacijo, da so bili prvi sedeži prosti komaj čez tri dni. Moral sem se zateči k aerolineas argentinas.

Iz letala sem vsaj videl mogočno spojitev veletokov Rio Parana in Rio Uruguay v Rio de la Plata. S kratkim postankom v mestu Rio Cuarto smo do Mendoza leteli slabi dve uri.

Mendoza je mesto ob vzhodni Andov. Veliko je v njem fur-lanskih in sploh italijanskih izseljencev. Nič čudnega torej, če se je v tem kraju razvilo vinogradništvo. Vina iz Mendoza in bližnjega San Juana slovijo po vsej Argentini, nekaj pa tudi izvažajo. V obširnem počitniškem parku sem izsledil povsem svež spomenik padlim v vojni za malvinske otoke.

Kratek postanek v Mendoza bi ostal v trajnem spominu iz dveh razlogov. Ponoči je skoraj točno opolnoči začelo močno tresti. Potres v Mendoza! Slaba dva meseca prej je med potresom tam izgubilo življenje deset oseb. Gosti »residenciala« (majhnega hotelčka) so že hiteli po stopnicah, v hipu prebujen pa sem sunkoviti skočil iz postelje in stekel pod vrata, ki so bila v nosilnem zidu. Ko bi bil prvi sunek usoden, bi bilo že vse prepozno, za morebitnega drugega pa sem bil vsaj za silo zavarovan. Iz ceste se je slišalo precejšnje razburjenje, ki pa se je počasi umirjalo in tudi sam sem spet legel.

Stari pesos. Vrednost 650 lir, ali ko je tudi milijonar revež

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din; mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845

ADIT 61000 Ljubljana

Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185

Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPL.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu, IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski

dnevnik

sobota, 27. julija 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28

Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT

Tiska EDIGRAF

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Ko nekateri že v naprej poznajo krivca za letalsko tragedijo

Ostanki rakete na dnu pri Ustici

le tri podmorske akustične sonde

RIM — Tresla se je gora, rodila se je miš. Tako nekako bi lahko ocenili zadnje zaplete v zvezi s preiskavo o tragediji potniškega letala DC-9 družbe Itavia, ki je strmoglavilo pri Ustici 27. junija 1980. Batiskaf Magellan ni namreč z dna morja prinesel ostanke rakete morje-zrak, kot so na vse štiri vetrove razbobnali nekateri komisarji parlamentarne preiskovalne komisije, ko so dobili v roke posnetke morskega dna, temveč le tri podmorske signalne sonde (Signal under water sound), ki služijo med pomorskimi manevri za iskanje podmornic.

Seveda bodo sedaj vsi ugibali, zakaj so se te sonde nahajale prav na kraju, kjer je strmoglavil DC-9. V Italiji je že tako, da se je treba za vsako ceno prepustiti domišljiji. Po spodrsrlaju komisarjev, ki so v 30 do 40 centimetrov dolgih cevah razpoznali ostanke protiletalske rakete, novinarji pa takoj

ugotovili, da gre za raketo morje-zrak ameriške mornarice, ne bi bila previdnost odveč. Toliko bolj, ker se je prav tako kot milni mehurček razblinila senzacionalistična vest, da je izginil največji kos, ki ga je francoska družba Ifremer dvignila iz morja pred štirimi leti. Sodniki so namreč ugotovili, da so med skladiščenjem iz letališča Capodichino v Pratica di Mare, desno krilo letala obrnili, tako da ni bilo več mogoče prebrati napisa Itavia.

Seveda pa ni plod domišljije tragedija nad Ustico. Tega se sodniki dobro zavedajo, tako da proučujejo vsako sled. Sodnika Rosario Priore in Giovanni Salvi sta odpotovala v Atene, da bi zaslišala dva pilota, ki sta v obdobju tragedije pri Ustici s svojima migoma zbežala v Grčijo po uporju letalske eskadre v Tobruku. To zaslišanje je v zvezi z zagonetko ob datumu strmogavljenja nekega libijskega miga v Ka-

labriji. Uradno se navaja, da je letalo strmoglavilo 18. julija, razne priče pa trdijo, da je to strmogavljenje soupadalo s tragedijo pri Ustici.

V vsej tej zmešnjavi, v kateri ne manjka namernih dezinformacij in pravih dimnih zaves, pa je nesporno le dejstvo, da si pri francoskem podjetju Ifremer z zadovoljstvom manejo roke. Pred dnevi je na njihov račun v italijanskem časopisu kar mrgolelo natolcevanj in obtožb. Sedaj z zadovoljstvom navajajo, da so v ladijskem dnevniku med dvigom pred štirimi leti navedli, da so na dnu morja pustili nekaj »nepomembnih vojaških ostankov« v bistvu le podmorniške boe, ki jih ni bilo vredno dvigniti, ker so stalen gost v vsem Sredozemlju.

Pri Ifremeru so prav tako zadovoljni, da so končno našli »izgubljeni« kos letala, saj so nekateri že namigovali, da je tudi v to izginotje vpleten Ifremer.

Dobičkonosni kolobarji v žitu

Za ogled zagonetnih kolobarjev na koruznih poljih pri vasi Netze, 50 kilometrov južno od nemškega Kassla, je treba odšteti 5 mark (Telefoto AP)

Bedem 91: obramba pravega komunizma

LJUBLJANA — Uredništvo Nove revije je 29. junija razposlalo na naslove številnih novinarskih redakcij po vsem svetu angleško besedilo, v katerem povzema strogo zaupni vojaški dokument z naslovom »Bedem 91«. Kot znano gre za načrt vojaške vaje, ki ga je pred dvema mesecema pripravil in sprejel vrhovni štab JLA. Originalni dokument so pripadniki teritorialnih obrambnih sil Slovenije našli v oklepem vozilu, ki je bilo zajeto v spopadu 27. junija 1991, obrambni minister republike Slovenije Janez Janša pa ga je pokazal na mednarodni tiskovni konferenci 28. junija 1991.

Operativni povod za to vojaško vajo je obramba komunizma v Jugoslaviji pred nevarnostjo zahodne demokracije - piše Nova revija - se pravi, da gre za okoliščine, ki jasno razkrinkavajo dvoličnost sedanje jugoslovanske vlade, ki jo vodi Ante Marković.

Dokument Bedem 91 je bil označen kot »vojna tajnost« in klasificiran kot »strogo zaupen«, odobril pa ga je generalpolkovnik Konrad Kolšek. Vojaško-politična situacija, v kateri se vaja odigrava, je destabilizirana Evropa: destabilizacija je nastopila po razpustu Varšavskega pakta, dodatno pa jo zapletajo težnje po neodvisnosti v različnih predelih Sovjetske zveze.

Po scenariju te vaje se nekdanje članice Varšavskega pakta Madžarska in Bolgarija skupaj z Albanijo ponudijo na razpolago članicam pakta NATO, da bi uresničile svoje ozemeljske zahteve proti Jugoslaviji. Jugoslovanski ekonomski in mednacionalni problemi so dosegli kritično točko. Hrvaška, Slovenija in Makedonija hočejo dopolniti svojo neodvisnost in so pri iskanju mednarodnega priznanja navezale neustavne bilateralne odnose z več članicami pakta NATO. Nekateri voditelji teh republik in njihovih desničarskih strank so prosili NATO, naj intervenira v Jugoslaviji, da bi njeno demokracijo in človekove pravice rešili pred »boljševiškim« (ta in drugi narekovaji so v originalu) vodstvom JA in »boljševiški komunistični« režimi v Srbiji in Črni gori.

NATO meni - nadaljuje fiktivni scenarij - da je položaj v Jugoslaviji skrajno zapleten in da utegne ogroziti varnost na Balkanu. NATO ne pristaja na socialistično usmeritev vodstev Srbije in Črne gore, namerava ju odstraniti in v Jugoslaviji vzpostaviti sprejemljivejši tip vlade. Kot enega od preliminarinih ukrepov Avstrija razveljavi svojo državno pogodbo. Jugoslavija skuša vzpostaviti stabilnost z različnimi diplomatskimi in domačimi ukrepi, vendar brez uspeha.

Proti Jugoslaviji se v vaji angažirajo Modre sile: NATO, ZDA, Nemčija in vse jugoslovanske sosedne razen Romunije. Njihov cilj je poraz JA, kontrola Modrih nad jugoslovanskim ozemljem in namestitev marionetne vlade. Priprave za oborožen napad na Jugoslavijo se začnejo z angažiranjem vseh oblik specialne vojne in z intenziviranjem opremljanja in vojaškega usposabljanja pri Modrih. Temu sledi mogočna vojaška vaja, v katero so vključene kopenske, pomorske in zračne sile sodelujočih. Enote Modrih učvrstijo obroč okoli Jugoslavije, intenzivirajo tudi obmejne incidente tako na kopnem kot na morju.

Na dan D - 12 pošlje predsednik ZDA, ki deluje v imenu članic pakta NATO in držav, ki mejijo na Jugoslavijo ultimatum, v katerem zahteva odstranitev »boljševiških« vlad Srbije in Črne gore, demokratične volitve, ki jih bodo v teh dveh republikah in na Kosovu nadzorovale zahodne države, prekinitve »vojaških pritiskov« na obe severozahodni republik in takojšen sprejem skupin, ki bodo za NATO nadzorovale položaj.

Ker Jugoslavija na te zahteve ne pristane, ukaže predsednik ZDA sprožiti operacijo »Balkanski ogenj«, načrt, ki naj jugoslovanskim oboroženim silam prizadene resno škodo, vendar brez neposrednega posega z večjo oboroženo agresijo, se pravi s pomorskimi in zračnimi napadi iz daljave na najpomembnejše vojaške, gospodarske in upravne centre.

Če ta skrajna akcija ne doseže namena, se na dan D začne vsesplošna neposredna agresija. Scenarij za napad, ki prihaja po kopnem s severozahoda in s severa, v oporo pa so mu zračne in pomorske operacije v Jadranskem morju, vsebuje podrobne opise večjih enot, ki sodelujejo v operacijah, njihove premike in časovne razporede, predvideva pa vdor skozi Slovenijo in dele Hrvaške vse do severozahodne Bosne do dneva D + 25.

Obrambne operacije »Rdečih« proti direktnemu napadu podrobno opisujejo epote, njihove aktivnosti in premike, načrt pa naj bi se razvijal predvsem na ozemlju Slovenije in Hrvaške. Specifično se omenja obramba obeh prestolnic teh republik, Ljubljane in Zagreba, ki sta oblegani.

Zaradi vojnega stanja v Hrvaški odpovedali puljski filmski festival

PULJ — Zdi se, da zadrega, ki so jo organizatorji puljskega festivala izražali v komuniciranju s časnikiarji ni bila tako nedolžna. V petek, na otvoritveni dan so najprej preložili tiskovno konferenco, potem pa je malo pred tretjo popoldnevo Antun Vrdoljak, predsednik festivalskega sveta sporočil, da so sklenili odpovedati festival.

Nekaj deset poročevalcev je dolgo čakalo na preloženo konferenco, dokler se niso pojavili voditelji konferenc, novinar in režiser Petar Krelja, direktorica festivala Gorka Ostojić-Cvejner, predsednik festivalskega sveta Antun Vrdoljak in selektor Ivo Škrabalo.

Vrdoljak, režiser in igravec, ki sicer figurira kot vplivna osebnost hrvaških oblasti, je časnikarjem med drugim sporočil: »Povedati moram, da mi nikoli ni bilo težje priti v Pulj kot zjutraj. Država je v vojni...« Narkar je sporočil odločitev festivalskega sveta, da festival odpovedo.

V mali dvorani istrskega gledališča so si novinarji sicer malo prej lahko ogledali prvenec Zrinka Ogreste *Odkruški*, toda to je bilo tudi vse, kar smo okusili od festivala.

Organizatorji so še sporočili, da so praktično dobili vse filme, ki so jih planirali, tako da to ne bi mogel biti vzrok odpovedi. V neuradnih krogih je bilo slišati, da je odločitev, da odpovedo festival prišla s hrvaškega vrha, od predsednika Franja Tuđmana.

Uradna izjava odpovedi, ki jo je sprejel festivalski svet, se glasi: »Filmski festival v Pulju je zamišljen in do konca letos, leta 1991, pripravljen kot kulturna manifestacija, ki promovira domačo filmsko umetnost skozi primerjalni vpogled v aktualna gibanja v evropski in ameriški filmski proizvodnji. Nadaljujoč pozitivno tradicijo sedemintridesetletnega zbiranja domačih filmskih ustvarjalcev smo letos želeli odpreti svoje filmske poglede v svet.

»Vendar se je v sedanjih razmerah brezumnosti vsiljene vojne svet filmskega festivala v Pulju odločil, da festival odpove iz protesta proti nasilju. Ta akt odpovedi festivala, katerega program je popolnoma izpeljan, je naš poziv vsem filmskim ustvarjalcem in kulturnim delavcem, da povzdignejo svoj glas proti nasilju nad duhom, nad vsemi tradicijami kulture in civilizacije in nad vrednostmi, za katere so se vselej zavzemali filmski ustvarjalci s svojimi deli,« piše v sporočilu.

V časnikarskih krogih so odpoved festivala sprejeli z mešanimi občutki, posebej zato, ker je napet položaj na Hrvaškem konstanta in ker je od 80 prijavljenih novinarjev večina prišla v Pulj. V Pulju je bila tudi Annamaria Percavassi, članica mednarodne žirije. Na letališču v Ronkah pa je, ravno v času, ko so v Pulju odpovedovali festival, pristal ameriški igravec John Malkovich, čigar opus naj bi počastili na festivalu.

MIHA BRUN

Ob koncu sedemdesetih let je Dahmer kot vojak služboval v Porenju Pfaltzu

Je milwaukeejska pošast morila tudi v Nemčiji?

BONN — Jeffrey Dahmer, ki ga policija iz Milwaukeeja (ZDA) dolži sedemnajstih umorov, povrh pa sumi, da je ostanke svojih žrtev pojedel, bi bil lahko moril tudi v Nemčiji. Zločinec se je namreč od leta 1979 do 1981 mudil v Porenju Pfaltzu, kjer je služil vojaški rok.

Nemški tisk že govori o petih možnih umorih. »Vemo, da je Dahmer služboval v Baumholderju blizu Bad Kreuznacha,« je včeraj za nemško tiskovno agencijo DPA povedal glavni pravdnik iz Bad Kreuznacha Hermann Hillebrandt. »V pošteb bi lahko prišel še vedno nepojasnjen umor neke 22-letne avtostoparke, ki je bila na tem območju zabodena in zadavljena novembra leta 1980,« je dodal Hillebrandt, ki pa je opozoril, da za sedaj ni nobenih konkretnih indicov o morebitni vpletenosti »milwaukeejske pošasti« v ta primer.

Ameriški preiskovalci so medtem objavili ime edine doslej identificirane Dahmerjeve žrtve. Gre za 23-letnega Oliverja Lacyja iz Chicaga, ki je prišel v Milwaukee na obisk k svoji materi in izginil neznano kam. V kratkem pa bi morale dobiti imena in primke tudi ostale žrtve, saj morilec sodeluje s policijo in daje občutek, kot da je čakal na aretacijo kot na neke vrste osvoboditev.

Na sliki (telefoto AP) za skoraj nežnim naličjem svetlolasega Dahmerja se skriva krvoločna morilska pošast.

Preiskava o umoru v Olgiati brez razpleta v tretji teden

RIM — Preiskava o umoru grofice Alberice Filo della Torre še naprej tava v skoraj popolni temi. Množica kronistov, ki se v poletni suši novic ukvarja s tem primerom, ni niti včeraj dobila pričakovanih informacij, ki bi kakorkoli razgibale precej dolgočasni črnokronistični vsakdan. Upali so namreč, da bo za včeraj napovedan obisk preiskovalnega sodnika Martellina v bolnišnici San Filippo Neri namenjen Robertu Jaconu, ki se tam zdravi že devet dni, a jih je sam donik po odhodu iz zdravstvene ustanove razočaral. Ni slo namreč za zaslišanje Jacona, pač pa za sodnikov razgovor s primarijem centra za mentalno zdravje Lo Savio, od katerega je prejel informacije o zdravstvenem stanju mladeniča. Za sedaj nimam potrebe, da bi Jacona zaslišal - je izjavil sodnik - ker ga nimam ničesar vprašati.

Sodnik je kronistom povedal, da se mu z izvidom DNA (ki ga še sploh niso začeli) prav nič ne mudi, ker da obstaja cela vrsta drugih pomembnih indicov. Zaupal jim je tudi, da si lahko do ponedeljka mirno oddahnejo, razen seveda v primeru, da bi prišlo do novih presenetljivih razpletov.